ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 26ης Ιανουαρίου 2017*

«Αίτηση αναίρεσης — Ανταγωνισμός — Συμπράξεις — Βελγική, γερμανική, γαλλική, ιταλική, ολλανδική και αυστριακή αγορά ειδών υγιεινής — Συντονισμός τιμών πώλησης και ανταλλαγή ευαίσθητων εμπορικών πληροφοριών — Κανονισμός (ΕΚ) 1/2003 — Άρθρο 31 — Υποχρέωση αιτιολόγησης»

Στην υπόθεση C-609/13 P,

με αντικείμενο αίτηση αναίρεσης δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ασκήθηκε στις 21 Νοεμβρίου 2013,

Duravit AG, με έδρα το Hornberg (Γερμανία),

Duravit SA, με έδρα το Bischwiller (Γαλλία),

Duravit BeLux SPRL/BVBA, με έδρα το Overijse (Βέλγιο),

εκπροσωπούμενες από τους U. Soltész και C. von Köckritz, Rechtsanwälte,

αναιρεσείουσες,

όπου οι λοιποί διάδικοι είναι:

η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή**, εκπροσωπούμενη από τους F. Castillo de la Torre και L. Malferrari, επικουρούμενους από τον A. Böhlke, Rechtsanwalt, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής πρωτοδίκως,

το **Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης**,

παρεμβαίνον πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Tizzano, αντιπρόεδρο του Δικαστηρίου, προεδρεύοντα του πρώτου τμήματος, M. Berger, E. Levits, S. Rodin (εισηγητή) και F. Biltgen, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Wathelet

γραμματέας: K. Malacek, υπάλληλος διοίκησης,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζήτησης της 10ης Σεπτεμβρίου 2015,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 26ης Νοεμβρίου 2015,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με την αίτηση αναίρεσης, οι Duravit AG, Duravit SA και Duravit BeLux SPRL/BVBA ζητούν να αναιρεθεί η απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 16ης Σεπτεμβρίου 2013, Duravit κ.λπ. κατά Επιτροπής (T-364/10, μη δημοσιευθείσα, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, EU:T:2013:477), στο μέτρο που, με την απόφαση αυτή, το Γενικό Δικαστήριο δέχτηκε εν μέρει μόνον το αίτημά τους περί μερικής ακύρωσης της απόφασης C(2010) 4185 τελικό, της Επιτροπής, της 23ης Ιουνίου 2010, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 101 ΣΛΕΕ και του άρθρου 53 της Συμφωνίας για τον ΕΟΧ (υπόθεση COMP/39092 – Εγκαταστάσεις λουτρών) (στο εξής: επίδικη απόφαση), και, επικουρικώς, περί μείωσης του προστίμου που τους επιβλήθηκε με την εν λόγω απόφαση.

Το νομικό πλαίσιο

2 Το άρθρο 31 του κανονισμού (ΕΚ) 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα [101 και 102 ΣΛΕΕ] (ΕΕ 2003, L 1, σ. 1), ορίζει τα εξής:

«Το Δικαστήριο διαθέτει πλήρη δικαιοδοσία για τον έλεγχο των αποφάσεων με τις οποίες η Επιτροπή επιβάλλει πρόστιμο ή χρηματική ποινή. Το Δικαστήριο δύναται να καταργεί, να μειώνει ή να επαυξάνει τα πρόστιμα ή τις χρηματικές ποινές που έχουν επιβληθεί.»

Ιστορικό της διαφοράς και η επίδικη απόφαση

3 Το ιστορικό της διαφοράς εκτίθεται στις σκέψεις 1 έως 25 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης και μπορεί να συνοψιστεί ως εξής.

4 Οι αναιρεσείουσες είναι κατασκευαστές κεραμικών μπάνιου.

5 Με την επίδικη απόφαση, η Επιτροπή διαπίστωσε παράβαση του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ και του άρθρου 53 της Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, της 2ας Μαΐου 1992 (ΕΕ 1994, L 1, σ. 3), στον τομέα των ειδών υγιεινής. Κατά την Επιτροπή, η παράβαση αυτή, στην οποία μετείχαν 17 επιχειρήσεις, τελέστηκε σε διάφορες περιόδους κατά το χρονικό διάστημα από τις 16 Οκτωβρίου 1992 έως τις 9 Νοεμβρίου 2004, υπό τη μορφή ενός πλέγματος αντίθετων προς τον ανταγωνισμό συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών στο έδαφος του Βελγίου, της Γερμανίας, της Γαλλίας, της Ιταλίας, των Κάτω Χωρών και της Αυστρίας.

6 Στις 15 Ιουλίου 2004 η Masco Corp. και οι θυγατρικές της, μεταξύ των οποίων η Hansgrohe AG, που κατασκευάζει βρύσες μπάνιου, και η Hüppe GmbH, που κατασκευάζει ντουζιέρες, ενημέρωσαν την Επιτροπή για την ύπαρξη σύμπραξης στον τομέα των ειδών υγιεινής και ζήτησαν να μη τους επιβληθεί πρόστιμο, δυνάμει της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με τη μη επιβολή και τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων (καρτέλ) (ΕΕ 2002, C 45, σ. 3), ή, τουλάχιστον, να είναι μειωμένα τα πρόστιμα τα οποία ενδεχομένως θα τους επιβάλλονταν.

7 Στις 9 και 10 Νοεμβρίου 2004 η Επιτροπή διενήργησε αιφνίδιους ελέγχους στις εγκαταστάσεις διαφόρων εταιριών και εθνικών επαγγελματικών ενώσεων δραστηριοποιούμενων στον τομέα των ειδών υγιεινής. Αφού απέστειλε, κατά το χρονικό διάστημα από τις 15 Νοεμβρίου 2005 έως τις 16 Μαΐου 2006, αιτήσεις παροχής πληροφοριών στις εν λόγω εταιρίες και ενώσεις, στις οποίες περιλαμβάνονταν οι αναιρεσείουσες, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 26 Μαρτίου 2007, ανακοίνωση αιτιάσεων που κοινοποιήθηκε και στις τελευταίες. Κατά το χρονικό διάστημα από τις 15 Νοεμβρίου 2004 έως τις 20 Ιανουαρίου 2006, πολλές επιχειρήσεις, όχι όμως οι αναιρεσείουσες, ζήτησαν είτε να τύχουν πλήρους απαλλαγής από την επιβολή προστίμων είτε να μειωθεί το ποσό των προστίμων τους.

8 Με έγγραφο της 31ης Ιουλίου 2007, οι αναιρεσείουσες υπέβαλαν στην Επιτροπή τις παρατηρήσεις τους επί της ανακοίνωσης των αιτιάσεων της 26ης Μαρτίου 2007.

9 Στις 23 Ιουνίου 2010 η Επιτροπή εξέδωσε την επίδικη απόφαση, αφού προηγουμένως είχε πραγματοποιήσει ακρόαση, από τις 12 έως τις 14 Νοεμβρίου 2007, και είχε αποστείλει, στις 9 Ιουλίου 2009, έκθεση πραγματικών περιστατικών, εφιστώντας την προσοχή σε ορισμένα αποδεικτικά στοιχεία στα οποία σκόπευε να στηριχθεί ενόψει της έκδοσης τελικής απόφασης.

10 Με την επίδικη απόφαση, η Επιτροπή έκρινε ότι η διαπιστωθείσα παράβαση συνίστατο, πρώτον, στον συντονισμό, εκ μέρους των κατασκευαστών ειδών υγιεινής, ετήσιων αυξήσεων των τιμών και άλλων στοιχείων τιμολόγησης στο πλαίσιο τακτικών συναντήσεων εθνικών επαγγελματικών ενώσεων, δεύτερον, στον καθορισμό ή τον συντονισμό τιμών εξ αφορμής ειδικών περιστάσεων όπως η αύξηση του κόστους των πρώτων υλών, η εισαγωγή του ευρώ καθώς και η θέση σε λειτουργία νέων διοδίων στη Γερμανία και, τρίτον, στην κοινοποίηση και την ανταλλαγή ευαίσθητων εμπορικών πληροφοριών. Κατά την Επιτροπή, οι πρακτικές αυτές ακολουθούσαν ένα επαναλαμβανόμενο μοντέλο, το οποίο αποδείχθηκε ότι ήταν το ίδιο και στα έξι κράτη μέλη που κάλυπτε η έρευνά της. Ο κύκλος του καθορισμού των τιμών στον τομέα των ειδών υγιεινής ήταν ετήσιος, καθώς, πιο συγκεκριμένα, οι τιμοκατάλογοι τους οποίους κατάρτιζαν οι κατασκευαστές παρέμεναν γενικώς σε ισχύ για ένα έτος και χρησίμευαν ως βάση για τις εμπορικές τους σχέσεις με τους χονδρεμπόρους.

11 Η Επιτροπή διαπίστωσε επίσης ότι οι πρακτικές που περιγράφηκαν αμέσως ανωτέρω αποτελούσαν μέρος ενός συνολικού σχεδίου με σκοπό τον περιορισμό του ανταγωνισμού μεταξύ των αποδεκτών της επίδικης απόφασης και παρουσίαζαν τα χαρακτηριστικά ενιαίας και διαρκούς παράβασης, το πεδίο εφαρμογής της οποία εκτεινόταν σε τρεις υποκατηγορίες προϊόντων, ήτοι τις βρύσες μπάνιου, τις ντουζιέρες και τα εξαρτήματά τους, και τα κεραμικά μπάνιου (στο εξής: οι τρεις υποκατηγορίες προϊόντων), και είχε τελεστεί στο έδαφος του Βελγίου, της Γερμανίας, της Γαλλίας, της Ιταλίας, των Κάτω Χωρών και της Αυστρίας. Η Επιτροπή επισήμανε, όσον αφορά την οργάνωση της σύμπραξης, ότι υπήρχαν εθνικές επαγγελματικές ενώσεις με μέλη που ασκούσαν δραστηριότητες στο σύνολο των τριών υποκατηγοριών προϊόντων και τις οποίες ονόμασε «συντονιστικά όργανα», εθνικές επαγγελματικές ενώσεις με μέλη δραστηριοποιούμενα σε τουλάχιστον δύο από τις τρεις αυτές υποκατηγορίες προϊόντων και τις οποίες ονόμασε «ενώσεις για περισσότερα προϊόντα», καθώς και ενώσεις με εξειδικευμένο αντικείμενο και με μέλη των οποίων η δραστηριότητα σχετιζόταν με μία μόνον από τις τρεις υποκατηγορίες προϊόντων. Τέλος, διαπίστωσε ότι υπήρχε μια κεντρική ομάδα επιχειρήσεων οι οποίες μετείχαν στην παράβαση σε διάφορα κράτη μέλη και στο πλαίσιο τόσο των συντονιστικών οργάνων όσο και των ενώσεων για περισσότερα προϊόντα.

12 Όσον αφορά τη συμμετοχή των αναιρεσειουσών στη διαπιστωθείσα παράβαση, η Επιτροπή ανέφερε ότι οι επιχειρήσεις αυτές, μολονότι κατασκεύαζαν κυρίως κεραμικά μπάνιου κατά τη διάρκεια της παράβασης, εντούτοις γνώριζαν τα διάφορα είδη προϊόντων που αποτελούσαν αντικείμενο της παράβασης, λαμβανομένης υπόψη της συμμετοχής τους στις συμπαιγνιακές συναντήσεις του συντονιστικού οργάνου IndustrieForum Sanitär, πρώην Freundeskreis der deutschen Sanitärindustrie (στο εξής: IFS) στη Γερμανία, οι οποίες κάλυπταν τις τρεις υποκατηγορίες προϊόντων. Δεύτερον, όσον αφορά τη γεωγραφική έκταση της σύμπραξης, η Επιτροπή έκρινε ότι, κατά τη διάρκεια των περιόδων συμμετοχής τους σε αυτήν, οι αναιρεσείουσες, ως μέλη του IFS, του Fachverband Sanitärkeramische Industrie, συντονιστικού οργάνου της ένωσης εξειδικευμένου αντικειμένου στην υποκατηγορία

κεραμικών μπάνιου στη Γερμανία (στο εξής: FSKI), του Vitreous China-group, ένωσης εξειδικευμένου αντικειμένου στην υποκατηγορία κεραμικών μπάνιου στο Βέλγιο (στο εξής: VCG), και της Association française des industries de céramique sanitaire, ένωσης εξειδικευμένου αντικειμένου στην υποκατηγορία κεραμικών μπάνιου στη Γαλλία (στο εξής: AFICS), είχαν μετάσχει στη διαπιστωθείσα παράβαση στο έδαφος του Βελγίου, της Γερμανίας και της Γαλλίας. Έκρινε δε ότι από πολλές αντικειμενικές ενδείξεις προέκυπτε ότι οι αναιρεσείουσες ευλόγως μπορούσαν να έχουν αμφιβολίες ως προς το αν η γεωγραφική έκταση της διαπιστωθείσας παράβασης περιοριζόταν στο έδαφος του Βελγίου, της Γερμανίας και της Γαλλίας, ή περιλάμβανε επίσης το έδαφος της Ιταλίας και της Αυστρίας. Όσον αφορά το έδαφος των Κάτω Χωρών, η Επιτροπή επισήμανε ότι δεν διαπίστωσε τη διάπραξη παράβασης στις Κάτω Χώρες μετά το έτος 1999.

13 Για τον υπολογισμό του προστίμου το οποίο επιβλήθηκε σε κάθε επιχείρηση, η Επιτροπή στηρίχθηκε στις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 23, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΚ) 1/2003 (ΕΕ 2006, C 210, σ. 2, στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές του 2006). Το θεσμικό αυτό όργανο υπολόγισε το βασικό ποσό του προστίμου στηριζόμενο, για κάθε επιχείρηση, στις πωλήσεις της οικείας επιχείρησης ανά κράτος μέλος, πολλαπλασιαζόμενες με τον αριθμό των ετών συμμετοχής στη διαπιστωθείσα παράβαση σε σχέση με κάθε κράτος μέλος και κάθε υποκατηγορία προϊόντων χωριστά, συνεκτιμώμενου επομένως του γεγονότος ότι ορισμένες επιχειρήσεις ασκούσαν δραστηριότητες μόνο σε ορισμένα κράτη μέλη ή μόνον ως προς μία από τις τρεις υποκατηγορίες προϊόντων.

14 Όσον αφορά τη σοβαρότητα της παράβασης, η Επιτροπή καθόρισε τον συντελεστή στο 15 %, λαμβάνοντας υπόψη τέσσερα κριτήρια εκτίμησης της εν λόγω παράβασης, ήτοι το είδος των προσαπτόμενων ενεργειών, τον συνδυασμό των μεριδίων αγοράς, τη γεωγραφική έκταση και την υλοποίηση της παράβασης. Επιπλέον, ο πολλαπλασιαστικός συντελεστής που έπρεπε να εφαρμοστεί, λόγω της διάρκειας της παράβασης, επί του βασικού ποσού που καθορίστηκε για τις αναιρεσείουσες, ορίστηκε στο 4,33 ως προς τη Γερμανία, στο 3 ως προς το Βέλγιο και στο 0,66 ως προς τη Γαλλία. Τέλος, προκειμένου να αποτρέψει τη συμμετοχή των οικείων επιχειρήσεων στις συμπαιγνιακές πρακτικές που αφορούσε η επίδικη απόφαση, η Επιτροπή αποφάσισε να αυξήσει κατά 15 % το βασικό ποσό του προστίμου.

15 Κατόπιν του καθορισμού του βασικού ποσού, η Επιτροπή εξέτασε αν συνέτρεχαν επιβαρυντικές ή ελαφρυντικές περιστάσεις ικανές να δικαιολογήσουν προσαρμογή του ποσού αυτού. Ως προς τις αναιρεσείουσες, έκρινε ότι δεν υφίσταντο ούτε επιβαρυντικές ούτε ελαφρυντικές περιστάσεις, οπότε, εφαρμόζοντας και το ανώτατο όριο του 10 % του κύκλου εργασιών, τους επέβαλε τελικώς, με το άρθρο 2 της επίδικης απόφασης, πρόστιμο ύψους 29 266 325 ευρώ.

Η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

16 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 2 Σεπτεμβρίου 2010, οι νυν αναιρεσείουσες άσκησαν προσφυγή με αίτημα τη μερική ακύρωση της επίδικης απόφασης της Επιτροπής, προέβαλαν δε εννέα λόγους.

17 Οι έξι πρώτοι λόγοι αφορούσαν τη μερική ακύρωση της επίμαχης απόφασης και αντλήθηκαν, αντιστοίχως, ο πρώτος από παράβαση των επιταγών όσον αφορά την απόδειξη παράβασης του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, ο δεύτερος, αφενός, από προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας των αναιρεσειουσών και, αφετέρου, από πλάνη περί την εκτίμηση ως προς τη φερόμενη συμμετοχή των αναιρεσειουσών σε σύμπραξη περισσότερων προϊόντων στον τομέα των ειδών υγιεινής, ο τρίτος από πλάνη περί την εκτίμηση ως προς τη φερόμενη συμμετοχή των αναιρεσειουσών σε παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού στον τομέα των κεραμικών ειδών στη Γερμανία, ο τέταρτος από πλάνη περί την εκτίμηση ως προς τη φερόμενη συμμετοχή των αναιρεσειουσών σε συνεννόηση για τις τιμές στο Βέλγιο και τη Γαλλία, ο πέμπτος από πλάνη περί την εκτίμηση ως προς τον χαρακτηρισμό των

επίμαχων πρακτικών ως ενιαίας και διαρκούς παράβασης, και ο έκτος από προσβολή του δικαιώματος προηγούμενης ακρόασης λόγω του χρόνου διάρκειας της διοικητικής διαδικασίας από την ακρόαση των αναιρεσειουσών μέχρι την έκδοση της επίδικης απόφασης.

18 Με τον έβδομο λόγο προβλήθηκαν δύο ενστάσεις έλλειψης νομιμότητας, αφενός, των διατάξεων του άρθρου 23, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού 1/2003 και, αφετέρου, των κατευθυντήριων γραμμών του 2006.

19 Ο όγδοος και ο ένατος λόγος ακύρωσης, οι οποίοι προβλήθηκαν επικουρικώς, αποσκοπούσαν στη μείωση του ποσού του προστίμου και αντλήθηκαν, αντιστοίχως, ο όγδοος από μη συνεκτίμηση, για την επιμέτρηση του βασικού ποσού του προστίμου, της περιορισμένης σοβαρότητας της συμμετοχής τους σε σχέση με τη συμμετοχή των άλλων μετεχόντων στη διαπιστωθείσα παράβαση, και ο ένατος από τον δυσανάλογο χαρακτήρα του τελικού ποσού του προστίμου που τους επιβλήθηκε, κατόπιν της εφαρμογής του ανώτατου ορίου του 10 % επί του κύκλου εργασιών.

20 Με τη σκέψη 338 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο δέχτηκε εν μέρει μόνον τον δεύτερο και τον τέταρτο λόγο ακύρωσης, εξεταζόμενους υπό το πρίσμα του πρώτου λόγου, κρίνοντας ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί την εκτίμηση καθόσον κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι αναιρεσείουσες είχαν μετάσχει στη διαπιστωθείσα παράβαση στο έδαφος της Ιταλίας, της Αυστρίας και των Κάτω Χωρών. Κατά συνέπεια, με τις σκέψεις 352 έως 357 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο δέχθηκε εν μέρει το κυρίως προβληθέν αίτημα με αντικείμενο τη μερική ακύρωση της επίδικης απόφασης.

21 Όσον αφορά το επικουρικώς προβληθέν αίτημα με αντικείμενο τη μείωση του προστίμου που επιβλήθηκε στις αναιρεσείουσες, το Γενικό Δικαστήριο, πρώτον, απέρριψε ως αβάσιμους, με τις σκέψεις 376 και 384 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, τον όγδοο και τον ένατο λόγο με τον οποίο οι αναιρεσείουσες υποστήριξαν ότι η μέθοδος υπολογισμού του βασικού ποσού του προστίμου ήταν αντίθετη προς τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της εξατομίκευσης των ποινών και ότι το τελικό ποσό του επιβληθέντος προστίμου ήταν δυσανάλογο και αντίθετο προς την αρχή της ισότητας.

22 Δεύτερον, στο πλαίσιο άσκησης της πλήρους δικαιοδοσίας του, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, με τις σκέψεις 385 και 386 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ότι δεν συνέτρεχε λόγος να μειώσει το ποσό του προστίμου των 29 266 325 ευρώ που επιβλήθηκε στις αναιρεσείουσες και ότι το ποσό αυτό συνιστούσε πρόσφορη κύρωση, λαμβανομένης υπόψη της διάρκειας και της σοβαρότητας της επίμαχης παράβασης.

Αιτήματα των διαδίκων

23 Οι αναιρεσείουσες ζητούν από το Δικαστήριο:

— να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση στο μέτρο που με αυτήν απορρίφθηκε η προσφυγή τους,

— να ακυρώσει, δυνάμει του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, το άρθρο 1, παράγραφος 1, και τα άρθρα 2 και 3 της επίδικης απόφασης, στο μέτρο που τις αφορούν,

— επικουρικώς, να ακυρώσει το πρόστιμο που τους επιβλήθηκε ή να μειώσει σημαντικά το ποσό του,

— έτι επικουρικότερον, να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και να αναπέμψει την υπόθεση ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου για να την κρίνει υπό το πρίσμα της νομικής εκτίμησης του Δικαστηρίου, και

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

24 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει την αίτηση αναίρεσης και

— να καταδικάσει τις αναιρεσείουσες στα δικαστικά έξοδα.

Επί της αίτησης αναίρεσης

25 Προς στήριξη της αίτησης αναίρεσής τους, οι αναιρεσείουσες προβάλλουν έξι λόγους.

Επί του πρώτου λόγου αναίρεσης

26 Με τον πρώτο λόγο αναίρεσης, ο οποίος υποδιαιρείται σε δύο σκέλη, οι αναιρεσείουσες προβάλλουν παράβαση του άρθρου 31 του κανονισμού 1/2003, παράβαση του τεκμηρίου αθωότητας και προσβολή του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη, το οποίο κατοχυρώνεται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης) και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: ΕΣΔΑ), λόγω της άρνησης του Γενικού Δικαστηρίου να προβεί σε έλεγχο πλήρους δικαιοδοσίας, καθώς και παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης.

Επί του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου αναίρεσης

– Επιχειρήματα των διαδίκων

27 Με το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου αναίρεσης, το οποίο αφορά, μεταξύ άλλων, τις σκέψεις 48, 55, 98, 109, 113, 132, 146, 192, 195, 201, 293 και 308 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη το άρθρο 31 του κανονισμού 1/2003 καθόσον αρνήθηκε να προβεί σε έλεγχο πλήρους δικαιοδοσίας όσον αφορά τις πραγματικές και νομικές διαπιστώσεις στις οποίες προέβη η Επιτροπή με την επίδικη απόφαση.

28 Οι αναιρεσείουσες φρονούν ότι το Γενικό Δικαστήριο αρκέστηκε στο να ελέγξει αν αυτές είχαν όντως προσάψει στην Επιτροπή ότι υπέπεσε σε πλάνη περί την εκτίμηση. Από περισσότερες σκέψεις της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης προκύπτει ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν ήταν διατεθειμένο να ελέγξει την επίδικη απόφαση από νομικής και ουσιαστικής πλευράς παρά μόνο στο μέτρο που διατυπώνονταν συγκεκριμένες αιτιάσεις και αποδεικνυόταν ταυτοχρόνως ότι οι περιλαμβανόμενες στην εν λόγω απόφαση διαπιστώσεις είναι εσφαλμένες. Ελλείψει τέτοιας απόδειξης, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι οι επίμαχες διαπιστώσεις της Επιτροπής δεν αντικρούσθηκαν παρά το γεγονός ότι αμφισβητήθηκαν ρητώς. Επομένως, το Γενικό Δικαστήριο στηρίχθηκε σε τεκμήριο ακρίβειας των ουσιαστικών διαπιστώσεων και βάσιμου των επιχειρημάτων της Επιτροπής. Συγκεκριμένα, το Γενικό Δικαστήριο απέφυγε να πραγματοποιήσει έλεγχο όλων των στοιχείων της επίδικης απόφασης και δεν έκανε χρήση της δυνατότητάς του να υποκαταστήσει την κρίση της Επιτροπής με τη δική του. Όσον αφορά τις νομικές διαπιστώσεις, το Γενικό Δικαστήριο όφειλε, δυνάμει της αρχής iura novit curia, να προβεί το ίδιο στους κρίσιμους νομικούς χαρακτηρισμούς και όχι απλώς να εξακριβώσει κατά πόσον η Επιτροπή υπέπεσε συναφώς σε νομικά σφάλματα.

29 Η Επιτροπή, από την πλευρά της, υπογραμμίζει ότι ο έλεγχος πλήρους δικαιοδοσίας αφορά μόνον την επιβαλλόμενη κύρωση, ως προς την οποία ολοκληρώνει τον έλεγχο νομιμότητας. Ο έλεγχος πλήρους δικαιοδοσίας δεν έχει ως σκοπό να αντικαταστήσει τον έλεγχο νομιμότητας κατά τέτοιο τρόπο ώστε το Γενικό Δικαστήριο να πρέπει, εφόσον τούτο ζητηθεί, να υποκαταστήσει την κρίση της Επιτροπής

με τη δική του, τόσο ως προς τις διαπιστώσεις περί τα πραγματικά περιστατικά όσο και ως προς τον νομικό χαρακτηρισμό τους. Το Γενικό Δικαστήριο ορθώς διαπίστωσε ότι ο έλεγχος πλήρους δικαιοδοσίας δεν ισοδυναμεί με αυτεπάγγελτο έλεγχο.

– Εκτίμηση του Δικαστηρίου

30 Από πάγια νομολογία προκύπτει ότι ο έλεγχος νομιμότητας τον οποίο καθιερώνει το άρθρο 263 ΣΛΕΕ συνεπάγεται ότι ο δικαστής της Ένωσης ασκεί έλεγχο, τόσο νομικό όσο και πραγματικό, των επιχειρημάτων που προέβαλαν οι προσφεύγουσες κατά της επίδικης απόφασης και ότι έχει την εξουσία να εκτιμήσει τις αποδείξεις, να ακυρώσει την εν λόγω απόφαση και να τροποποιήσει το ποσό των προστίμων (βλ. απόφαση της 10ης Ιουλίου 2014, Telefónica και Telefónica de España κατά Επιτροπής, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, σκέψη 53 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

31 Ο έλεγχος νομιμότητας συμπληρώνεται από την πλήρη δικαιοδοσία που αναγνωρίζεται στον δικαστή της Ένωσης από το άρθρο 31 του κανονισμού 1/2003, σύμφωνα με το άρθρο 261 ΣΛΕΕ. Η εν λόγω πλήρης δικαιοδοσία παρέχει στον δικαστή την εξουσία, πέραν του απλού ελέγχου νομιμότητας της κύρωσης, να υποκαθιστά την Επιτροπή προβαίνοντας στη δική του εκτίμηση και, κατά συνέπεια, να ακυρώνει, να μειώνει ή να αυξάνει το πρόστιμο ή τη χρηματική ποινή που επιβλήθηκαν (βλ. απόφαση της 8ης Δεκεμβρίου 2011, Χαλκόρ κατά Επιτροπής, C-386/10 P, EU:C:2011:815, σκέψη 63 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

32 Η άσκηση όμως της πλήρους δικαιοδοσίας δεν ισοδυναμεί με αυτεπάγγελτο έλεγχο, και η διαδικασία διεξάγεται κατ' αντιμωλίαν. Απόκειται καταρχήν στον προσφεύγοντα να επικαλεστεί λόγους ακύρωσης της επίδικης απόφασης και να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία προς στήριξη των λόγων αυτών (βλ. απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 2014, Επιτροπή κατά Parker Hannifin Manufacturing και Parker-Hannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, σκέψη 76 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

33 Συναφώς, υπογραμμίζεται ότι η έλλειψη αυτεπάγγελτου ελέγχου του συνόλου της επίδικης απόφασης δεν συνεπάγεται παραβίαση της αρχής της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας. Προς τήρηση της αρχής αυτής, το Γενικό Δικαστήριο, το οποίο βεβαίως πρέπει να απαντήσει στους προβληθέντες λόγους και να ασκήσει έλεγχο τόσο των νομικών όσο και των πραγματικών στοιχείων, δεν υποχρεούται να προβεί αυτεπαγγέλτως σε νέα πλήρη εξέταση της υπόθεσης (απόφαση της 8ης Δεκεμβρίου 2011, Χαλκόρ κατά Επιτροπής, C-386/10 P, EU:C:2011:815, σκέψη 66).

34 Το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου αναίρεσης πρέπει να εξεταστεί υπό το πρίσμα της νομολογίας αυτής.

35 Επισημαίνεται ότι οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν, κατ' ουσίαν, ότι η εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου εσφαλμένη άσκηση του δικαστικού ελέγχου, ειδικότερα η άρνησή του να προβεί σε έλεγχο πλήρους δικαιοδοσίας των πραγματικών και νομικών διαπιστώσεων στις οποίες κατέληξε η Επιτροπή με την επίδικη απόφαση, είχε ως αποτέλεσμα να περιληφθούν εσφαλμένα συμπεράσματα σε πολλές σκέψεις της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης.

36 Όμως, από τη νομολογία που παρατίθεται με τις σκέψεις 30 έως 33 της παρούσας απόφασης προκύπτει, πρώτον, ότι ο έλεγχος πλήρους δικαιοδοσίας αφορά μόνον την επιβαλλόμενη κύρωση και όχι το σύνολο της επίδικης απόφασης και, δεύτερον, ότι ο έλεγχος πλήρους δικαιοδοσίας και ο έλεγχος νομιμότητας δεν ισοδυναμούν με αυτεπάγγελτο έλεγχο, με αποτέλεσμα να μη συνεπάγονται υποχρέωση του Γενικού Δικαστηρίου να προβεί αυτεπαγγέλτως σε νέα πλήρη εξέταση της υπόθεσης, ανεξαρτήτως των αιτιάσεων που έχει διατυπώσει η προσφεύγουσα.

37 Δεδομένου ότι το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου αναίρεσης στηρίζεται σε εσφαλμένο τεκμήριο σύμφωνα με το οποίο το Γενικό Δικαστήριο όφειλε να έχει προβεί αυτεπαγγέλτως σε έλεγχο του συνόλου της επίδικης απόφασης, το σκέλος αυτό πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

Επί του δεύτερου σκέλους του πρώτου λόγου αναίρεσης

– Επιχειρήματα των διαδίκων

38 Με το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου αναίρεσης, το οποίο αφορά τις σκέψεις 275, 285, 359 και 360 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, οι αναιρεσείουσες προσάπτουν στο Γενικό Δικαστήριο ότι αρκέστηκε στο να εξετάσει τις συνέπειες της μερικής έλλειψης νομιμότητας της επίδικης απόφασης και των προβληθέντων επιχειρημάτων επί του προστίμου, παραλείποντας να προβεί σε αυτοτελή και ελεύθερη εκτίμηση λαμβάνοντας υπόψη όλες τις περιστάσεις της κρινόμενης υπόθεσης. Για τον λόγο αυτό, το Γενικό Δικαστήριο παρέβη την προβλεπόμενη στο άρθρο 31 του κανονισμού 1/2003 υποχρέωσή του να πραγματοποιεί έλεγχο πλήρους δικαιοδοσίας, σύμφωνα με την οποία το Γενικό Δικαστήριο οφείλει να αποφαίνεται επί του προστίμου αυτοτελώς και κατ' άσκηση εξουσίας εκτίμησης, υπό το πρίσμα όλων των πραγματικών περιστατικών και χωρίς να δεσμεύεται από το περιεχόμενο της δικογραφίας. Όμως, εν προκειμένω, το Γενικό Δικαστήριο, στο μέτρο που δεν ανέλυσε όλα τα στάδια υπολογισμού, δεν αιτιολόγησε το αποτέλεσμα της ανάλυσης αυτής και δεν εξέτασε ούτε τον αναλογικό χαρακτήρα του προστίμου αλλά ούτε και τη συμβατότητά του με την αρχή της ίσης μεταχείρισης σε σχέση με τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν στις παράλληλες διαδικασίες, παρέβη τόσο την υποχρέωσή του να προβεί σε έλεγχο πλήρους δικαιοδοσίας όσο και την υποχρέωση αιτιολόγησης.

39 Κατά την Επιτροπή, οι αναιρεσείουσες κακώς θεωρούν ότι το Γενικό Δικαστήριο όφειλε να έχει αποφανθεί επί λόγων οι οποίοι δεν προβλήθηκαν και δεν συγκεκριμενοποιήθηκαν από αυτές τις ίδιες. Εκτός αυτού, όσον αφορά το ποσό του προστίμου, το γεγονός και μόνον ότι το Γενικό Δικαστήριο βασίστηκε στις κατευθυντήριες γραμμές του 2006 και εξακρίβωσε ότι εφαρμόστηκαν δεν μπορεί να θέσει εν αμφιβόλω το βάσιμο της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης.

– Εκτίμηση του Δικαστηρίου

40 Δεν αμφισβητείται ότι το Γενικό Δικαστήριο έχει την εξουσία, πέραν του απλού ελέγχου νομιμότητας των προστίμων που καθορίζει η Επιτροπή, να υποκαθιστά με τη δική του εκτίμηση την εκτίμηση της Επιτροπής και, κατά συνέπεια, να ακυρώνει, να μειώνει ή να αυξάνει το πρόστιμο ή τη χρηματική ποινή που επιβλήθηκαν (βλ. απόφαση E.ON Energie κατά Επιτροπής, C-89/11 P, EU:C:2012:738, σκέψη 124 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

41 Προς εκπλήρωση των επιταγών ενός ελέγχου πλήρους δικαιοδοσίας, υπό την έννοια του άρθρου 47 του Χάρτη, στην περίπτωση του προστίμου, ο δικαστής της Ένωσης υποχρεούται, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τις οποίες προβλέπουν τα άρθρα 261 ΣΛΕΕ και 263 ΣΛΕΕ, να εξετάζει κάθε νομική ή πραγματική αιτίαση με την οποία επιχειρείται να αποδειχθεί ότι το ύψος του προστίμου δεν είναι ανάλογο προς τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παράβασης (βλ. απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 2014, Επιτροπή κατά Parker Hannifin Manufacturing και Parker-Hannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, σκέψη 75 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

42 Εντούτοις, όπως προκύπτει από την πάγια νομολογία που υπενθυμίζεται με τη σκέψη 32 της παρούσας απόφασης, η άσκηση της πλήρους δικαιοδοσίας δεν ισοδυναμεί με αυτεπάγγελτο έλεγχο, η δε διαδικασία διεξάγεται κατ' αντιμωλίαν. Απόκειται καταρχήν στον προσφεύγοντα να επικαλεστεί λόγους ακύρωσης της επίδικης απόφασης και να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία προς στήριξη των λόγων αυτών.

43 Ως εκ τούτου, και αντιθέτως προς τα όσα υποστηρίζουν οι αναιρεσείουσες, εξαιρουμένων των λόγων δημόσιας τάξης, απόκειται στο Γενικό Δικαστήριο, όχι να προβαίνει σε αυτεπάγγελτο έλεγχο ανεξαρτήτως των συγκεκριμένων λόγων που προβάλλουν οι προσφεύγουσες, και να αποφαίνεται

αυτοτελώς και κατ' άσκηση εξουσίας εκτίμησης επί του εκ μέρους της Επιτροπής καθοριζόμενου προστίμου, αλλά να αποφαίνεται επί των λόγων που υποβάλλουν στην κρίση του οι εκάστοτε προσφεύγοντες.

44 Όσον αφορά το επιχείρημα των αναιρεσειουσών ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέλειψε να αιτιολογήσει την ανάλυσή του σχετικά με το πρόστιμο που τους επιβλήθηκε, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε, καταρχάς, με τη σκέψη 362 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ότι η ακύρωση της επίδικης απόφασης όσον αφορά την παράβαση στην Ιταλία, στις Κάτω Χώρες και στην Αυστρία δεν μπορεί να έχει ως συνέπεια την τροποποίηση του προστίμου αυτού, δεδομένου ότι η Επιτροπή έλαβε υπόψη, στο πλαίσιο υπολογισμού του ποσού του εν λόγω προστίμου, όχι τις πωλήσεις που είχαν πραγματοποιήσει οι αναιρεσείουσες στην Ιταλία, στις Κάτω Χώρες και στην Αυστρία, αλλά μόνον τις πραγματοποιηθείσες στο Βέλγιο, στη Γερμανία και στη Γαλλία.

45 Εν συνεχεία, το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε, με τις σκέψεις 368 έως 376 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, τον λόγο που στηριζόταν σε σφάλματα στα οποία φέρεται ότι υπέπεσε η Επιτροπή κατά τον υπολογισμό του βασικού ποσού του επιβληθέντος προστίμου, ειδικότερα τον σχετικό με τον καθορισμό του συντελεστή του 15 % λόγω της «σοβαρότητας της παράβασης». Το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε ότι, δεδομένου ότι η διαρκής και ενιαία παράβαση, η οποία διαπράχθηκε κατά τη διάρκεια πολλών ετών στο έδαφος των τριών ενδιαφερόμενων κρατών μελών και συνίστατο στον κυκλικό καθορισμό των τιμών, συγκαταλεγόταν μεταξύ των σοβαρότερων, ένας συντελεστής της τάξης του 15 % λόγω της «σοβαρότητας της παράβασης» πρέπει να θεωρηθεί ως κατάλληλο ποσό, ιδιαιτέρως αν ληφθεί υπόψη ότι οι προβλεπόμενοι συντελεστές για τέτοιου είδους παραβάσεις κυμαίνονται μεταξύ 0 % και 30 %.

46 Τέλος, το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε, με τις σκέψεις 377 έως 384 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, τον λόγο που στηριζόταν στον φερόμενο ως δυσανάλογο και αντίθετο προς την αρχή της ισότητας χαρακτήρα του επιβληθέντος προστίμου λόγω του ποσού του, το οποίο ισοδυναμεί με το 10 % του ετήσιου κύκλου εργασιών των αναιρεσειουσών. Το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε ότι, υπό το πρίσμα της πάγιας νομολογίας, η εφαρμογή του ανώτατου ορίου του 10 % του κύκλου εργασιών δεν παραβιάζει τις αρχές της αναλογικότητας και της ίσης μεταχείρισης.

47 Συναφώς, από πάγια νομολογία προκύπτει ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν υποχρεούται να παραθέσει αιτιολογία που να ακολουθεί σε όλη τους την έκταση και έναν προς έναν όλους τους συλλογισμούς που διατύπωσαν οι διάδικοι. Συνεπώς, η αιτιολογία μπορεί να συνάγεται εμμέσως, υπό την προϋπόθεση ότι παρέχει στους μεν ενδιαφερομένους τη δυνατότητα να γνωρίζουν τους λόγους για τους οποίους το Γενικό Δικαστήριο δεν δέχθηκε τα επιχειρήματά τους, στο δε Δικαστήριο επαρκή στοιχεία ώστε να ασκήσει τον έλεγχό του (βλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 2013, Gosselin Group κατά Επιτροπής, C-429/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2013:463, σκέψη 53 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

48 Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε ενδελεχώς τους λόγους σχετικά με το ποσό του προστίμου που επέβαλε η Επιτροπή και ότι αιτιολόγησε επαρκώς την εξέτασή του επί του σημείου αυτού.

49 Επιπλέον, είναι αρμοδιότητα του Γενικού Δικαστηρίου να εξετάσει αν το ύψος του προστίμου είναι το ενδεδειγμένο, το δε Δικαστήριο δεν είναι κατ' αρχήν αρμόδιο, όταν αποφαίνεται επί νομικών ζητημάτων στο πλαίσιο αίτησης αναίρεσης, να υποκαθιστά για λόγους επιείκειας με την δική του κρίση εκείνη του Γενικού Δικαστηρίου, το οποίο αποφαίνεται κατά πλήρη δικαιοδοσία επί του ύψους των προστίμων που επιβάλλονται σε επιχειρήσεις για εκ μέρους τους παραβάσεις του δικαίου της Ένωσης (βλ., συναφώς, απόφαση της 4ης Σεπτεμβρίου 2014, YKK κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-408/12 P, EU:C:2014:2153, σκέψη 29 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

50 Κατά συνέπεια, είναι αβάσιμο το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου αναίρεσης, καθώς και ο πρώτος λόγος αναίρεσης στο σύνολό του.

Επί του δεύτερου λόγου αναίρεσης

51 Ο δεύτερος λόγος αναίρεσης, ο οποίος υποδιαιρείται σε δύο σκέλη, αντλείται από παράβαση του άρθρου 263 ΣΛΕΕ και από προσβολή του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής που κατοχυρώνει το άρθρο 47, πρώτο εδάφιο, του Χάρτη, λόγω ανεπαρκούς εξέτασης των διαπιστώσεων της Επιτροπής στο πλαίσιο του ελέγχου νομιμότητας καθώς και λόγω υπέρβασης των ορίων του ελέγχου αυτού.

Επί του πρώτου σκέλους του δευτέρου λόγου αναίρεσης

– Επιχειρήματα των διαδίκων

52 Με το πρώτο σκέλος του δεύτερου λόγου αναίρεσης, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη το άρθρο 263 ΣΛΕΕ και προσέβαλε το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής καθόσον τους επέβαλε, στο πλαίσιο του ελέγχου νομιμότητας, ειδικότερα με τις σκέψεις 98, 146, 195, 293 και 308 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, υπερβολικές απαιτήσεις όσον αφορά το βάρος επίκλησης και το βάρος απόδειξης. Το Γενικό Δικαστήριο όφειλε να έχει ελέγξει αν η Επιτροπή ερμήνευσε ορθώς τα αποδεικτικά στοιχεία των οποίων έγινε επίκληση και αν τα εξ αυτών συναχθέντα συμπεράσματα ήταν δικαιολογημένα. Συναφώς, δεν μπορεί γίνει δεκτή η ύπαρξη τεκμηρίου ακρίβειας των συμπερασμάτων της Επιτροπής ή των νομικών εκτιμήσεων της ίδιας. Το Γενικό Δικαστήριο επέβαλε το βάρος απόδειξης στις αναιρεσείουσες προτού το ίδιο εκτιμήσει το σύνολο των ενδείξεων. Δεν μπορεί να αναμένεται από τον προσφεύγοντα να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία προς αντίκρουση των ισχυρισμών της Επιτροπής όταν η τελευταία δεν έχει επικαλεστεί αποδεικτικά στοιχεία με την επίδικη απόφαση προς στήριξη των ισχυρισμών αυτών.

53 Οι αναιρεσείουσες καταλήγουν ότι το Γενικό Δικαστήριο, στο μέτρο που απέρριψε την επιχειρηματολογία τους με τις σκέψεις 134, 138, 141, 144, 146, 187, 252, 293 και 308 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, παραπέμποντας σε υποτιθέμενο βάρος απόδειξης που έκρινε ότι έχουν, προέβη σε ανεπαρκή έλεγχο νομιμότητας παραβαίνοντας κατά συνέπεια το άρθρο 263 ΣΛΕΕ και προσβάλλοντας το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής.

54 Η Επιτροπή υπογραμμίζει, όσον αφορά τη φερόμενη ύπαρξη «τεκμηρίου ακρίβειας», ότι, κατά τη νομολογία, όταν η Επιτροπή στηρίζεται σε αποδεικτικά στοιχεία τα οποία είναι καταρχήν επαρκή για την απόδειξη της παράβασης, απόκειται στην οικεία επιχείρηση να αποδείξει επαρκώς κατά νόμον, αφενός, την ύπαρξη του γεγονότος που επικαλείται και, αφετέρου, ότι το γεγονός αυτό αναιρεί την αποδεικτική αξία των στοιχείων επί των οποίων στηρίζεται η Επιτροπή.

55 Αντιθέτως προς τις αναιρεσείουσες, η Επιτροπή εκτιμά ότι στήριξε επαρκώς κατά νόμον την επίδικη απόφαση σε αποδεικτικά στοιχεία και ότι απέκειτο στις αναιρεσείουσες να προσδιορίσουν τα αμφισβητούμενα στοιχεία, να διατυπώσουν αιτιάσεις και να προσκομίσουν σχετικά αποδεικτικά στοιχεία. Δεδομένου ότι η δικονομικής φύσης απαίτηση αυτή δεν προσκρούει στο βάρος απόδειξης που φέρει η Επιτροπή, το πρώτο σκέλος του δεύτερου λόγου πρέπει να απορριφθεί.

– Εκτίμηση του Δικαστηρίου

56 Από πάγια νομολογία προκύπτει ότι ο ενδιαφερόμενος ή η αρχή που προβάλλει τον ισχυρισμό περί παραβίασης των κανόνων του ανταγωνισμού οφείλει να αποδείξει την ύπαρξη παραβίασης, η δε επιχείρηση ή η ένωση επιχειρήσεων που προβάλλει αμυντικό ισχυρισμό προς αντίκρουση διαπίστωσης παραβίασης των εν λόγω κανόνων είναι εκείνη η οποία οφείλει να αποδείξει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής του κανόνα στον οποίο στηρίζεται αυτός ο αμυντικός ισχυρισμός, οπότε η εν λόγω αρχή θα πρέπει να κάνει χρήση άλλων αποδεικτικών στοιχείων (βλ. απόφαση της 17ης Ιουνίου 2010, Lafarge κατά Επιτροπής, C-413/08 P, EU:C:2010:346, σκέψη 29 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

57 Έστω και αν το βάρος απόδειξης φέρει, σύμφωνα με τις αρχές αυτές, η Επιτροπή ή η ενδιαφερόμενη επιχείρηση ή ένωση, τα πραγματικά στοιχεία τα οποία επικαλείται η μία πλευρά μπορεί να είναι ικανά να υποχρεώσουν την άλλη πλευρά να παράσχει μια εξήγηση ή αιτιολογία, ελλείψει της οποίας επιτρέπεται να συναχθεί ότι τηρήθηκαν οι κανόνες περί του βάρους απόδειξης (βλ. απόφαση της 17ης Ιουνίου 2010, Lafarge κατά Επιτροπής, C-413/08 P, EU:C:2010:346, σκέψη 29 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

58 Εκτός αυτού, αυτό που ζητείται από τον προσφεύγοντα στο πλαίσιο δικαστικής προσφυγής είναι να προσδιορίσει τα αμφισβητούμενα στοιχεία της επίδικης απόφασης, να διατυπώσει τις σχετικές αιτιάσεις και να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία μπορεί να συνίστανται σε σοβαρές ενδείξεις, πρόσφορες να αποδείξουν το βάσιμο των αιτιάσεων (βλ. απόφαση της 8ης Δεκεμβρίου 2011, KME Germany κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-272/09 P, EU:C:2011:810, σκέψη 105).

59 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι το Γενικό Δικαστήριο υπενθύμισε, πρώτον, με τις σκέψεις 90 έως 92 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, τη νομολογία σχετικά με την έννοια της «διαρκούς και ενιαίας παράβασης». Δεύτερον, το Γενικό Δικαστήριο υπενθύμισε, με τις σκέψεις 93 έως 108 της εν λόγω απόφασης, τους κανόνες περί απόδειξης οι οποίοι έχουν εφαρμογή στο πλαίσιο των διαδικασιών λόγω παράβασης του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.

60 Πιο συγκεκριμένα, το Γενικό Δικαστήριο, στηριζόμενο ταυτόχρονα στην πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, διαπίστωσε με τη σκέψη 97 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης ότι, δεδομένου ότι η Επιτροπή μπόρεσε να αποδείξει ότι μια επιχείρηση μετέσχε σε συναντήσεις προδήλως αντίθετες προς τον ανταγωνισμό, το Γενικό Δικαστήριο είχε τη δυνατότητα, χωρίς να προβεί σε αδικαιολόγητη αντιστροφή του βάρους της απόδειξης ή να παραβιάσει την αρχή του τεκμηρίου αθωότητας, να κρίνει ότι η επιχείρηση αυτή όφειλε να παράσχει διαφορετική εξήγηση για το περιεχόμενο των εν λόγω συναντήσεων. Επιπλέον, το Γενικό Δικαστήριο υπενθύμισε, με τη σκέψη 98 της ίδιας απόφασης, ότι η εν λόγω επιχείρηση όφειλε όχι μόνο να επικαλεστεί ορισμένο γεγονός που να αναιρεί την αποδεικτική αξία των στοιχείων επί των οποίων στηρίζεται η Επιτροπή, αλλά και να προσκομίσει στοιχεία που να αποδεικνύουν τόσο την ύπαρξη του γεγονότος αυτού όσο και το ότι το γεγονός αυτό αναιρεί την αποδεικτική αξία των στοιχείων επί των οποίων στηρίζεται η Επιτροπή.

61 Δεδομένου ότι το Γενικό Δικαστήριο έλεγξε, με τις σκέψεις 111 έως 147 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, τον χαρακτηρισμό των επίμαχων ενεργειών ως ενιαίας και διαρκούς παράβασης και, εκτιμώντας ταυτόχρονα ότι η Επιτροπή ορθώς κατέληξε στον χαρακτηρισμό αυτό, απαίτησε από τις αναιρεσείουσες να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία γεγονότων που να αναιρούν τα συμπεράσματα της Επιτροπής ως προς τον κρίσιμο χαρακτηρισμό, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν παραβίασε τους κανόνες σχετικά με το βάρος της απόδειξης.

62 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το πρώτο σκέλος του δεύτερου λόγου αναίρεσης είναι αβάσιμο.

Επί του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου αναίρεσης

– Επιχειρήματα των διαδίκων

63 Με το δεύτερο σκέλος του δεύτερου λόγου αναίρεσης, οι αναιρεσείουσες προβάλλουν ότι το Γενικό Δικαστήριο υπερέβη τα όρια του ελέγχου νομιμότητας στο μέτρο που προέβη σε εις βάρος τους μονομερή έλεγχο πλήρους δικαιοδοσίας. Υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο υπερακόντισε τόσο τις διαπιστώσεις στις οποίες κατέληξε η Επιτροπή με την επίδικη απόφαση όσο και τα όρια του ελέγχου νομιμότητας, καθόσον χαρακτήρισε εκ νέου τα πραγματικά περιστατικά στα οποία η Επιτροπή είχε αποδώσει εσφαλμένο νομικό χαρακτηρισμό.

64 Ειδικότερα, πρώτον, το Γενικό Δικαστήριο, με τη σκέψη 213 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, αντικατέστησε τον χαρακτηρισμό στον οποίο είχε προβεί η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση όσον αφορά την πρακτική της ανταλλαγής πληροφοριών με τον χαρακτηρισμό «συμφωνία τιμολόγησης περισσότερων προϊόντων». Δεύτερον, το Γενικό Δικαστήριο, με τις σκέψεις 261, 311 και 312 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, απέδωσε αυξημένη αποδεικτική αξία στη συμμετοχή των αναιρεσειουσών σε συναντήσεις οι οποίες δεν είχαν εξεταστεί με την επίδικη απόφαση. Τρίτον, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, με τις σκέψεις 235, 239 και 298 της ίδιας απόφασης, απορρίπτοντας το επιχείρημα των αναιρεσειουσών ότι τα στοιχεία δεν αποδείκνυαν την ύπαρξη συμφωνιών συναφθεισών στο πλαίσιο των δεδομένων πραγματικών περιστατικών, ότι η απόπειρα συνεννόησης συνιστούσε αφ' εαυτής παράβαση του άρθρου 101 ΣΛΕΕ. Επομένως, το Γενικό Δικαστήριο στηρίχθηκε στην αρχή ότι η «απόπειρα επίτευξης συμφωνίας» συνιστά ήδη εναρμονισμένη πρακτική, έλαβε δε υπόψη την πρακτική αυτή εις βάρος των αναιρεσειουσών. Επομένως, το Γενικό Δικαστήριο απέδωσε νέο χαρακτηρισμό στα πραγματικά περιστατικά τα οποία είχε ήδη χαρακτηρίσει η Επιτροπή, υπερβαίνοντας τα όρια του ελέγχου νομιμότητας.

65 Η Επιτροπή υπογραμμίζει, καταρχάς, όσον αφορά τις αμφισβητούμενες συναντήσεις, ότι το Γενικό Δικαστήριο ουδέποτε εξέτασε τις τρεις επίμαχες συναντήσεις. Όσον αφορά, εν συνεχεία, τον φερόμενο ως νέο χαρακτηρισμό της ανταλλαγής πληροφοριών ως συμφωνίας, ακόμα και αν τούτο αποδειχθεί, το στοιχείο αυτό και μόνο δεν μπορεί να έχει ως συνέπεια την αναίρεση της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, δεδομένου του αντίθετου προς τον ανταγωνισμό αντικειμένου των συναντήσεων αυτών. Οι έννοιες της «συμφωνίας» και της «εναρμονισμένης πρακτικής» καταλαμβάνουν μορφές συμπαιγνίας της ίδιας φύσης, οι οποίες διακρίνονται μεταξύ τους μόνο ως προς την ένταση και τις μορφές υπό τις οποίες εκδηλώνονται. Επομένως, κατά το θεσμικό αυτό όργανο αρκεί η προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων ως προς τη μία ή την άλλη περίσταση προκειμένου να στοιχειοθετηθεί παράβαση του άρθρου 101 ΣΛΕΕ. Τέλος, ο φερόμενος ως παράνομος νέος χαρακτηρισμός της επίδικης απόφασης στον οποίο προέβη το Γενικό Δικαστήριο με τις σκέψεις 235, 239 και 298 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης δεν αποτελεί παρά εικασία των αναιρεσειουσών.

66 Συνεπώς, κατά την Επιτροπή, πρέπει να απορριφθεί το δεύτερο σκέλος του δεύτερου λόγου αναίρεσης, καθώς και ο λόγος αυτός στο σύνολό του.

– Εκτίμηση του Δικαστηρίου

67 Καταρχάς, όσον αφορά το επιχείρημα των αναιρεσειουσών ότι το Γενικό Δικαστήριο υπερέβη τα όρια του ελέγχου νομιμότητας καθόσον χαρακτήρισε εκ νέου τα πραγματικά περιστατικά στα οποία η Επιτροπή είχε αποδώσει εσφαλμένο νομικό χαρακτηρισμό, δηλαδή ότι χαρακτήρισε την πρακτική της ανταλλαγής πληροφοριών ως συμφωνία, διαπιστώνεται ότι από τις σκέψεις 211 και 212 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης μπορεί σαφώς να συναχθεί, υπό το πρίσμα της εκεί παρατιθέμενης νομολογίας, ότι το Γενικό Δικαστήριο εξέλαβε την πρακτική ανταλλαγής πληροφοριών επί των τιμών ως εναρμονισμένη πρακτική. Στο Γενικό Δικαστήριο δεν μπορεί να προσαφθεί ότι προέβη σε νέο χαρακτηρισμό της συμπεριφοράς των αναιρεσειουσών, για τον λόγο και μόνον ότι η λέξη «συμφωνία» περιλαμβάνεται στη σκέψη 213 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης.

68 Επιπλέον, οι έννοιες «συμφωνία» και «εναρμονισμένη πρακτική», κατά την έννοια του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, καταλαμβάνουν, από υποκειμενική άποψη, μορφές συμπαιγνίας της ίδιας φύσης οι οποίες διακρίνονται μεταξύ τους μόνο ως προς την ένταση και τις μορφές υπό τις οποίες εκδηλώνονται. Επομένως, αρκεί να αποδειχθεί η αντικειμενική υπόσταση της μίας ή της άλλης από τις περιλαμβανόμενες στην εν λόγω διάταξη μορφές παράβασης προκειμένου, εν πάση περιπτώσει, να εφαρμοστεί η διάταξη αυτή (βλ., συναφώς, απόφαση της 5ης Δεκεμβρίου 2013, Solvay Solexis κατά Επιτροπής, C-449/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2013:802, σκέψη 52 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

69 Εν συνεχεία, όσον αφορά το επιχείρημα ότι το Γενικό Δικαστήριο απέδωσε αυξημένη αποδεικτική αξία, με τις σκέψεις 261, 311 και 312 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, σε ορισμένα αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τη συμμετοχή των αναιρεσειουσών σε συναντήσεις οι οποίες δεν είχαν εξεταστεί με την επίδικη απόφαση, διαπιστώνεται, αφενός, όπως προκύπτει από το γράμμα των σκέψεων 206 και 264 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέπεμψε στους καταλόγους των συναντήσεων που περιλαμβάνονται αντιστοίχως στα παραρτήματα 1 και 4 της επίδικης απόφασης, και, αφετέρου, ότι οι σκέψεις 261 και 311 της εν λόγω απόφασης απαριθμούν όλες τις συναντήσεις που περιλαμβάνονται στους καταλόγους αυτούς. Μολονότι όμως το Γενικό Δικαστήριο αναφέρει τις συναντήσεις του IFS της 14ης Νοεμβρίου 2001 και του FSKI της 23ης Ιανουαρίου και της 5ης Ιουλίου 2002, με τις σκέψεις 264, 311 και 312 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, εντούτοις, αντιθέτως προς τα υποστηριζόμενα από τις αναιρεσείουσες, δεν εξέτασε τις συναντήσεις αυτές και δεν απέδωσε αυξημένη αποδεικτική αξία στα σχετικά με αυτές αποδεικτικά στοιχεία. Επιπλέον, μολονότι οι ίδιες αυτές συναντήσεις μνημονεύονται στον πλήρη κατάλογο των συναντήσεων, ο οποίος περιλαμβάνεται στη σκέψη 312 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, παρά ταύτα το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε, με τη σκέψη 313 της ίδιας απόφασης, ότι σχεδόν όλα –αλλά όχι όλα– τα αποδεικτικά στοιχεία υποστηρίζουν το συμπέρασμα ότι οι αναιρεσείουσες μετέσχαν στην επίμαχη ενιαία και διαρκή παράβαση. Επομένως, το Γενικό Δικαστήριο στην πραγματικότητα δεν στηρίχθηκε στις συναντήσεις του IFS της 14ης Νοεμβρίου 2001 και του FSKI της 23ης Ιανουαρίου και της 5ης Ιουλίου 2002 προκειμένου να κρίνει ότι η Επιτροπή προσκόμισε στοιχεία που αποδείκνυαν τη συμμετοχή των αναιρεσειουσών στην παράβαση επί γερμανικού εδάφους κατά την περίοδο από 7 Ιουλίου 2000 μέχρι 9 Νοεμβρίου 2004.

70 Τέλος, όσον αφορά το επιχείρημα των αναιρεσειουσών ότι το Γενικό Δικαστήριο κακώς έκρινε, με τις σκέψεις 235, 239 και 298 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ότι ακόμα και η απόπειρα συνεννόησης συνιστά παράβαση του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, υπενθυμίζεται ότι η «εναρμονισμένη πρακτική» κατά την έννοια του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, αφορά μια μορφή συντονισμού μεταξύ επιχειρήσεων η οποία, χωρίς να φθάνει μέχρι τη σύναψη μιας κατά κυριολεξία σύμβασης, σκοπίμως αντικαθιστά τους κινδύνους που ενέχει ο ανταγωνισμός με έμπρακτη συνεργασία των επιχειρήσεων αυτών (βλ., συναφώς, απόφαση της 8ης Ιουλίου 1999, Επιτροπή κατά Anic Partecipazioni, C-49/92 P, EU:C:1999:356, σκέψη 115 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

71 Επομένως, τα κριτήρια συντονισμού και συνεργασίας, τα οποία αποτελούν συστατικά στοιχεία μιας «εναρμονισμένης πρακτικής» κατά την έννοια της ίδιας διάταξης, πρέπει να νοούνται υπό το πρίσμα της αντίληψης που είναι συνυφασμένη με τις σχετικές προς τον ανταγωνισμό διατάξεις της ΣΕΕ, κατά την οποία κάθε επιχειρηματίας πρέπει να καθορίζει αυτοτελώς την πολιτική που προτίθεται να ακολουθήσει στην κοινή αγορά (βλ., συναφώς, απόφαση της 22ας Οκτωβρίου 2015, AC-Treuhand κατά Επιτροπής, C-194/14 P, EU:C:2015:717, σκέψη 32 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

72 Επιπλέον, μολονότι αυτή η απαίτηση αυτονομίας δεν αποκλείει το δικαίωμα των επιχειρηματιών να προσαρμόζονται επιτηδείως στη διαπιστούμενη ή αναμενόμενη συμπεριφορά των ανταγωνιστών τους, εντούτοις αντιτίθεται αυστηρώς σε κάθε άμεση ή έμμεση επαφή μεταξύ των επιχειρηματιών αυτών δυνάμενη είτε να επηρεάσει τη συμπεριφορά υπάρχοντος ή δυνητικού ανταγωνιστή στην αγορά είτε να αποκαλύψει σε έναν ανταγωνιστή τη συμπεριφορά που ο επιχειρηματίας έχει αποφασίσει ή σκέπτεται να ακολουθήσει στην αγορά, όταν οι επαφές αυτές έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα τη δημιουργία συνθηκών ανταγωνισμού που δεν συμβαδίζουν με τις συνήθεις συνθήκες της εν λόγω αγοράς, λαμβανομένων υπόψη της φύσης των προϊόντων ή των παρεχομένων υπηρεσιών, του μεγέθους και του αριθμού των επιχειρήσεων και του όγκου της εν λόγω αγοράς (βλ. απόφαση της 8ης Ιουλίου 1999, Επιτροπή κατά Anic Partecipazioni, C-49/92 P, EU:C:1999:356, σκέψη 117 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

73 Κατά συνέπεια, η επαφή η οποία συνίσταται σε απόπειρα συνεννόησης σχετικά με τις τιμές αποτελεί εναρμονισμένη πρακτική απαγορευόμενη από το άρθρο 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ (βλ., συναφώς, απόφαση της 5ης Δεκεμβρίου 2013, Solvay κατά Επιτροπής, C-455/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2013:796, σκέψη 40).

74 Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο το δεύτερο σκέλος του δεύτερου λόγου αναίρεσης και, επομένως, και ο δεύτερος λόγος αναίρεσης στο σύνολό του.

Επί του τρίτου λόγου αναίρεσης

Επιχειρήματα των διαδίκων

75 Στο πλαίσιο του τρίτου λόγου αναίρεσης, ο οποίος υποδιαιρείται σε δεκατέσσερα σκέλη που πρέπει να εξεταστούν από κοινού, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε επανειλημμένως τα στοιχεία της δικογραφίας και, ταυτοχρόνως, υπέπεσε σε νομικά σφάλματα και παραβίασε τις αναγνωρισμένες αρχές οι οποίες διέπουν τη διεξαγωγή των αποδείξεων.

76 Οι αναιρεσείουσες φρονούν ότι, πρώτον, το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε, με τη σκέψη 87 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, τα αιτήματα διεξαγωγής αποδείξεων που περιλαμβάνονται στο σημείο 117 του δικογράφου της προσφυγής και στο σημείο 24 του υπομνήματος απάντησης, καθώς και τα όσα εξέθεσαν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Δεύτερον, με τη σκέψη 119 της εν λόγω απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε ορισμένα χωρία της επίδικης απόφασης σχετικά με υποτιθέμενες συζητήσεις επ' ευκαιρία της αύξησης των τιμών των βρυσών μπάνιου στο εσωτερικό του FSKI. Τρίτον, με τη σκέψη 130 της ίδιας απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε την αιτιολογική σκέψη 852 της επίδικης απόφασης όσον αφορά την υποτιθέμενη συμμετοχή των αναιρεσειουσών σε διάφορες ενώσεις για περισσότερα προϊόντα. Τέταρτον, με τις σκέψεις 152 έως 155 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε ορισμένα χωρία της ανακοίνωσης των αιτιάσεων της 26ης Μαρτίου 2007 όσον αφορά την αιτίαση περί τακτικών συμφωνιών επί των τιμών στο πλαίσιο του IFS. Πέμπτον, με τη σκέψη 193 της εν λόγω απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε τα όσα εξέθεσαν οι αναιρεσείουσες σχετικά με τον πρώτο λόγο της προσφυγής. Έκτον, με τη σκέψη 208 της ίδιας απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε το αίτημα διεξαγωγής αποδείξεων που περιλαμβάνεται στο σημείο 46 του δικογράφου της προσφυγής όσον αφορά την κατάθεση των μαρτύρων κ. Schinle και Kook σχετικά με τη συνάντηση του IFS της 5ης Οκτωβρίου 2000. Έβδομον, με τη σκέψη 213 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε αποδεικτικά στοιχεία και παραβίασε τις αρχές της αποδεικτικής διαδικασίας όσον αφορά με το περιεχόμενο των σημειωμάτων του συνεργάτη της Hansgrohe, του κ. Schinle, σχετικά με τη συνάντηση του IFS της 5ης Οκτωβρίου 2000. Όγδοον, με τη σκέψη 218 της εν λόγω απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε αποδεικτικά στοιχεία σε σχέση με τη συνάντηση του IFS της 20ής Νοεμβρίου 2002 και αγνόησε τα αιτήματα διεξαγωγής αποδείξεων που περιλαμβάνονται στο σημείο 27 του υπομνήματος απάντησης. Ένατον, με τη σκέψη 230 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε τα αιτήματα διεξαγωγής αποδείξεων που περιλαμβάνονται στα σημεία 57, 59 και 61 του δικογράφου της προσφυγής καθώς και την επιχειρηματολογία των αναιρεσειουσών ως προς τις αυξήσεις των τιμών «εξ αφορμής ειδικών περιστάσεων». Δέκατον, με τις σκέψεις 277 έως 282 της εν λόγω απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε τα αποδεικτικά στοιχεία, την επιχειρηματολογία των αναιρεσειουσών και το αίτημα διεξαγωγής αποδείξεων που περιλαμβάνεται στο σημείο 90 του δικογράφου της προσφυγής σε σχέση με τη συνάντηση του FSKI της 7ης και της 8ης Ιουλίου 2000. Ενδέκατον, με τις σκέψεις 299 επ. της ίδιας απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε το περιεχόμενο των πρακτικών της συνάντησης του FSKI της 17ης Ιανουαρίου 2003 σε σχέση με την υποτιθέμενη σύμπραξη για τα διόδια και το αίτημα των αναιρεσειουσών που περιλαμβάνεται στο σημείο 101 του δικογράφου της προσφυγής. Δωδέκατον, με τις σκέψεις 312 επ. της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε την επίδικη απόφαση σε σχέση με την αποδεικτική αξία των στοιχείων όσον αφορά τη συνάντηση του IFS της 24ης Απριλίου 2001 και τις συναντήσεις του FSKI της 23ης Ιανουαρίου και της 5ης Ιουλίου 2002. Δέκατον τρίτον, με τη σκέψη 321 της εν λόγω απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε τα όσα εξέθεσαν οι αναιρεσείουσες με το σημείο 110 του δικογράφου της προσφυγής και με το σημείο 43 του υπομνήματος απάντησης καταλήγοντας στο εσφαλμένο συμπέρασμα ότι οι αναιρεσείουσες δεν προέβαλαν κανένα επιχείρημα σχετικό με τη συνάντηση του VCG της 30ής Οκτωβρίου 2001. Δέκατον τέταρτον, με τη σκέψη 324 της ίδιας απόφασης, το Γενικό

Δικαστήριο παραμόρφωσε τις αιτιολογικές σκέψεις 572 επ. της επίδικης απόφασης σε σχέση με την προσαπτόμενη σύμπραξη επί των τιμών που φέρεται ότι συμφωνήθηκε για το έτος 2005 στο εσωτερικό της AFICS.

77 Συναφώς, στο πλαίσιο της έβδομης και της δωδέκατης από τις αιτιάσεις περί παραμόρφωσης που προβάλλονται από τις αναιρεσείουσες, επισημαίνεται ότι το Γενικό Δικαστήριο προέβη σε διαφορετική εκτίμηση των ίδιων αποδεικτικών στοιχείων στην υπό κρίση υπόθεση και στις υποθέσεις επί των οποίων εκδόθηκαν οι αποφάσεις της 16ης Σεπτεμβρίου 2013, Villeroy & Boch Austria κ.λπ. κατά Επιτροπής (T-373/10, T-374/10, T-382/10 και T-402/10, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2013:455), καθώς και της 16ης Σεπτεμβρίου 2013, Keramag Keramische Werke κ.λπ. κατά Επιτροπής (T-379/10 και T-381/10, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2013:457), όσον αφορά, μεταξύ άλλων, το περιεχόμενο και τη συνεκτίμηση, για την απόδειξη αντίθετων προς τον ανταγωνισμό πρακτικών, ορισμένων συναντήσεων στις οποίες μετείχαν οι αναιρεσείουσες.

78 Κατά την Επιτροπή, πρέπει να απορριφθούν όλες οι ανωτέρω αιτιάσεις περί παραμόρφωσης, είτε διότι στηρίζονται σε εσφαλμένη ερμηνεία της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης είτε διότι δεν δίδεται συνέχεια στα κρίσιμα χωρία της εν λόγω απόφασης οπότε αυτά δεν μπορούν να επηρεάσουν τη νομιμότητα της εν λόγω απόφασης, είτε εν πάση περιπτώσει λόγω του ότι εν μέρει, με τον τρίτο λόγο, πραγματικός σκοπός των αναιρεσειουσών είναι η νέα εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών χωρίς να έχει αποδειχθεί η εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου διάπραξη πρόδηλης παραμόρφωσης.

79 Όσον αφορά, ειδικότερα, τις προσαπτόμενες αιτιάσεις περί παραμόρφωσης σχετικά με τα αιτήματα διεξαγωγής αποδείξεων, η Επιτροπή επισημαίνει ότι το Γενικό Δικαστήριο είναι το μόνο αρμόδιο να εκτιμήσει την αναγκαιότητα συμπλήρωσης των πληροφοριακών στοιχείων τα οποία διαθέτει και ότι το γεγονός ότι ένα αίτημα των αναιρεσειουσών απορρίφθηκε διότι δεν μπορούσε να ασκήσει επιρροή στην εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου δεν σημαίνει ότι το αίτημα αυτό παραμορφώθηκε. Επιπλέον, το καθοριστικό στοιχείο είναι όχι τόσο το ζήτημα αν το αίτημα διεξαγωγής αποδείξεων παραμορφώθηκε προδήλως αλλά το ζήτημα αν τα αποδεικτικά στοιχεία υπέστησαν την παραμόρφωση αυτή, πράγμα το οποίο δεν προβλήθηκε από τις αναιρεσείουσες. Εν πάση περιπτώσει, η παραμόρφωση των αποδεικτικών στοιχείων πρέπει να είναι πρόδηλη.

80 Εν κατακλείδι, κατά την Επιτροπή, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση το Γενικό Δικαστήριο δεν υπερέβη τα όρια της εύλογης εκτίμησης των αποδεικτικών στοιχείων, η εκτίμηση δε στην οποία προέβη ευθυγραμμίζεται με την περιλαμβανόμενη στη σκέψη 133 της απόφασης της 16ης Σεπτεμβρίου 2013, Keramag Keramische Werke κ.λπ. κατά Επιτροπής (T-379/10 και T-381/10, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2013:457).

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

81 Πρώτον, όσον αφορά τα σκέλη του τρίτου λόγου αναίρεσης σχετικά με τη διεξαγωγή αποδείξεων, κατά πάγια νομολογία, εναπόκειται στον δικαστή της Ένωσης να αποφασίζει αν είναι αναγκαία η προσκόμιση εγγράφου, με γνώμονα τις περιστάσεις της διαφοράς, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του Κανονισμού Διαδικασίας όσον αφορά τα μέσα απόδειξης. Όσον αφορά το Γενικό Δικαστήριο, όπως προκύπτει από το άρθρο 49, σε συνδυασμό με το άρθρο 65, στοιχείο β′, του Κανονισμού του Διαδικασίας, όπως αυτός ίσχυε κατά τον χρόνο έκδοσης της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, η αίτηση προσκόμισης εγγράφων συγκαταλέγεται μεταξύ των αποδεικτικών μέσων που μπορεί να διατάξει το Γενικό Δικαστήριο σε οποιαδήποτε φάση της διαδικασίας (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 2ας Οκτωβρίου 2003, Salzgitter κατά Επιτροπής, C-182/99 P, EU:C:2003:526, σκέψη 41 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, της 2ας Οκτωβρίου 2003, Aristrain κατά Επιτροπής, C-196/99 P, EU:C:2003:529, σκέψη 67 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, της 2ας Οκτωβρίου 2003, Ensidesa κατά Επιτροπής, C-198/99 P, EU:C:2003:530, σκέψη 28 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και της 2ας Οκτωβρίου 2003, Corus UK κατά Επιτροπής, C-199/99 P, EU:C:2003:531, σκέψη 67 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

82 Κατά συνέπεια, στο μέτρο που το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε τις αιτήσεις των αναιρεσειουσών περί ακρόασης των μαρτύρων, κρίνοντας ότι τα εν λόγω μέτρα δεν είναι αναγκαία, πρώτον, όσον αφορά την εξέταση των αποδεικτικών στοιχείων περί της ύπαρξης ενιαίας και διαρκούς παράβασης με τις σκέψεις 109 έως 147 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, δεύτερον, όσον αφορά τη διαπίστωση που περιλαμβάνεται στη σκέψη 213 της εν λόγω απόφασης και βάσει της οποίας οι σημειώσεις της Hansgrohe αρκούσαν για να αποδειχθεί η ύπαρξη παράνομης συμπεριφοράς κατά τη συνάντηση του IFS της 5ης Οκτωβρίου 2000, τρίτον, όσον αφορά τη διαπίστωση που περιλαμβάνεται στη σκέψη 218 της ίδιας απόφασης και βάσει της οποίας τα πρακτικά της συνάντησης του IFS της 20ής Νοεμβρίου 2002 αποδεικνύουν άμεση επαφή μεταξύ επιχειρηματιών ικανή να νοθεύσει τους κανόνες του ανταγωνισμού, τέταρτον, όσον αφορά την ανάλυση της ευθύνης των αναιρεσειουσών για την αντίθετη προς τον ανταγωνισμό συμπεριφορά εξ αφορμής ειδικών περιστάσεων, η οποία περιλαμβάνεται στις σκέψεις 231 έως 253 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, πέμπτον, όσον αφορά την εξέταση των αποδεικτικών στοιχείων περί του παράνομου χαρακτήρα των συναντήσεων του FSKI της 7ης και της 8ης Ιουλίου 2000, η οποία περιλαμβάνεται στις σκέψεις 275 έως 284 της εν λόγω απόφασης, και, έκτον, όσον αφορά την ανάλυση που περιλαμβάνεται στις σκέψεις 296 έως 306 της ίδιας απόφασης και η οποία προκύπτει από τη διαπίστωση του Γενικού Δικαστηρίου ότι αποδείχθηκε απόπειρα συνεννόησης ως προς τις συνέπειες που έπρεπε να επιφέρει στην αύξηση των τιμών η θέση σε λειτουργία διοδίων στη Γερμανία κατά τις συναντήσεις του FSKI της 17ης Ιανουαρίου και της 4ης Ιουλίου 2003, πρέπει να απορριφθεί το έκτο σκέλος του τρίτου λόγου αναίρεσης στο σύνολό του καθώς και το πρώτο, το όγδοο, το ένατο, το δέκατο και το ενδέκατο σκέλος του λόγου αυτού στο μέτρο που αφορούν τη διεξαγωγή αποδείξεων.

83 Δεύτερον, όσον αφορά τα σκέλη του τρίτου λόγου αναίρεσης τα οποία αφορούν τις αιτιάσεις περί παραμόρφωσης της επιχειρηματολογίας των αναιρεσειουσών, διαπιστώνεται ότι οι αναιρεσείουσες, με την εξαίρεση των όσων υποστηρίζουν προς στήριξη του δέκατου τρίτου σκέλους του λόγου αυτού, προσάπτουν με τα σκέλη αυτά στο Γενικό Δικαστήριο όχι ότι παρέλειψε να εξετάσει τους πρωτοδίκως προβληθέντες λόγους, αλλά ότι ερμήνευσε και συνόψισε την επιχειρηματολογία τους κατά τρόπο εσφαλμένο.

84 Αρκεί όμως η διαπίστωση ότι, στο μέτρο που οι αναιρεσείουσες δεν προσάπτουν στο Γενικό Δικαστήριο ότι παρέλειψε να εξετάσει τους πρωτοδίκως προβληθέντες λόγους, το ζήτημα αν το Γενικό Δικαστήριο συνόψισε κατά τρόπο εσφαλμένο την επιχειρηματολογία των αναιρεσειουσών δεν ασκεί επιρροή στην επίλυση της υπό κρίση διαφοράς και, ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθούν το πέμπτο και το δέκατο σκέλος του τρίτου λόγου αναίρεσης στο σύνολό τους, καθώς και το πρώτο και το ένατο σκέλος του λόγου αυτού, στο μέτρο που αφορούν τις αιτιάσεις περί παραμόρφωσης των επιχειρημάτων των αναιρεσειουσών (βλ., συναφώς, απόφαση της 1ης Ιουλίου 2010, Knauf Gips κατά Επιτροπής, C-407/08 P, EU:C:2010:389, σκέψη 32).

85 Τρίτον, όσον αφορά το δέκατο τρίτο σκέλος του τρίτου λόγου αναίρεσης, με το οποίο οι αναιρεσείουσες προσάπτουν στο Γενικό Δικαστήριο ότι κακώς κατάληξε στο συμπέρασμα ότι αυτές δεν προέβαλαν κανένα επιχείρημα σχετικό με τη συνάντηση του VCG της 30ής Οκτωβρίου 2001, διαπιστώνεται, αφενός, ότι το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε, με τη σκέψη 316 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ότι οι αναιρεσείουσες αμφισβητούν όχι τη συμμετοχή τους στις συναντήσεις εθνικών επαγγελματικών ενώσεων στο έδαφος του Βελγίου και της Γαλλίας, αλλά τον χαρακτήρα των ενεργειών που έλαβαν χώρα κατά τις εν λόγω συναντήσεις. Επομένως, οι αναιρεσείουσες υποστήριξαν ότι, δεδομένου ότι, στο εσωτερικό κάθε επιχείρησης, οι αποφάσεις λαμβάνονταν σε επίπεδο μητρικής εταιρίας και ότι οι εκπρόσωποί τους στις οικείες συναντήσεις δεν είχαν περιθώρια διαπραγματευτικών ελιγμών, οι εκεί πραγματοποιηθείσες ανταλλαγές πληροφοριών επί των τιμών δεν μπορούσαν να εξομοιωθούν με συντονισμό των αυξήσεων των τιμών και, ως εκ τούτου, δεν είχαν αντίθετο προς τον ανταγωνισμό αντικείμενο. Αφετέρου, αν οι αναιρεσείουσες, με το σημείο 110 του δικογράφου της προσφυγής ακύρωσης και με το σημείο 43 του υπομνήματος απάντησης ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, τα οποία επικαλούνται προς στήριξη της υπό κρίση αίτησης αναίρεσης, αμφισβήτησαν επισήμως την ύπαρξη συνεννόησης για τις τιμές κατά τη συνάντηση του VCG της 30ής Οκτωβρίου 2001, τούτο οφείλεται κατ' ουσίαν στους προπαρατεθέντες λόγους. Οι λόγοι όμως αυτοί ορθώς

απορρίφθηκαν από το Γενικό Δικαστήριο με τη 318 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης. Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, παρά τη διατύπωση που περιλαμβάνεται στη σκέψη 321 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης και η οποία αποτελεί ένδειξη ότι οι αναιρεσείουσες δεν είχαν αμφισβητήσει τον αντίθετο προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα της συνάντησης της 30ής Οκτωβρίου 2001, η εν λόγω διατύπωση δεν άσκησε επιρροή στην επίλυση της υπό κρίση διαφοράς. Επομένως, το δέκατο τρίτο σκέλος του τρίτου λόγου αναίρεσης πρέπει να απορριφθεί

86 Τέταρτον, όσον αφορά τα σκέλη του τρίτου λόγου αναίρεσης σχετικά με τις αιτιάσεις περί παραμόρφωσης των αποδεικτικών στοιχείων, υπενθυμίζεται ότι παραμόρφωση συντρέχει όταν, χωρίς να διεξαχθούν νέες αποδείξεις, προκύπτει ότι η εκτίμηση των διαθέσιμων αποδεικτικών μέσων είναι προδήλως εσφαλμένη. Εντούτοις, η παραμόρφωση αυτή πρέπει να προκύπτει προδήλως από τα στοιχεία της δικογραφίας, χωρίς να χρειάζεται νέα εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων. Επιπλέον, όταν ο αναιρεσείων προβάλλει παραμόρφωση του περιεχομένου αποδεικτικών στοιχείων εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου, πρέπει να παραθέτει επακριβώς τα στοιχεία τα οποία θεωρεί ότι παραμορφώθηκαν από το Γενικό Δικαστήριο και να αποδεικνύει τα σφάλματα ανάλυσης τα οποία, κατά την εκτίμησή του, οδήγησαν το Γενικό Δικαστήριο σ' αυτή την παραμόρφωση (βλ., συναφώς, απόφαση της 3ης Δεκεμβρίου 2015, Ιταλία κατά Επιτροπής, C-280/14 P, EU:C:2015:792, σκέψη 52).

87 Εντούτοις, το έβδομο σκέλος του τρίτου λόγου αναίρεσης στο σύνολό του, καθώς και το όγδοο, το δέκατο και το ενδέκατο σκέλος του ίδιου λόγου, στο μέτρο που αφορούν τις αιτιάσεις περί παραμόρφωσης των αποδεικτικών στοιχείων, στηρίζονται σε αποσπασματική και εσφαλμένη ερμηνεία της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης. Συγκεκριμένα, οι αναιρεσείουσες ζητούν κατ' ουσίαν από το Δικαστήριο να προβεί σε νέα ερμηνεία των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων, μολονότι δεν έχει τέτοια αρμοδιότητα στο πλαίσιο της αναιρετικής διαδικασίας. Επομένως, το έβδομο, το όγδοο, το δέκατο και το ενδέκατο σκέλος του τρίτου λόγου αναίρεσης, στο μέτρο που αφορούν τις αιτιάσεις περί παραμόρφωσης των αποδεικτικών στοιχείων, πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτα.

88 Πέμπτον, όσον αφορά τα σκέλη του τρίτου λόγου αναίρεσης που αφορούν τις αιτιάσεις περί παραμόρφωσης της επίδικης απόφασης και της ανακοίνωσης των αιτιάσεων της 26ης Μαρτίου 2007, διαπιστώνεται ότι, πρώτον, όσον αφορά το δεύτερο και το τρίτο σκέλος του λόγου αυτού, μολονότι οι αναιρεσείουσες φρονούν ότι το Γενικό Δικαστήριο χρησιμοποίησε ανακριβείς διατυπώσεις με τη σκέψη 119 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, με την οποία έκρινε ότι στις δύο συναντήσεις του FSKI συζητήθηκαν όχι μόνον οι κύκλοι εργασιών αλλά και οι αυξήσεις των τιμών στον τομέα των βρυσών μπάνιου, καθώς και ότι η διατύπωση που περιλαμβάνεται στη σκέψη 130 της εν λόγω απόφασης μπορεί να νοηθεί ως ένδειξη ότι οι αναιρεσείουσες μετείχαν σε πλείονες της μιας ενώσεις για περισσότερα προϊόντα, εντούτοις, οι διατυπώσεις αυτές, αν και ανακριβείς, δεν είναι σε θέση να αναιρέσουν το συμπέρασμα, καταρχάς, ότι οι διμερείς επαφές μεταξύ επιχειρήσεων επιβεβαίωναν την ύπαρξη στενών δεσμών μεταξύ των τριών υποκατηγοριών προϊόντων, εν συνεχεία, ότι οι αναιρεσείουσες είχαν επίγνωση της προσαπτόμενης συμπαιγνιακής συμπεριφοράς στο σύνολό της ή μπορούσαν ευλόγως να προβλέψουν ότι η διαπιστωθείσα παράβαση αφορούσε αυτές τις τρεις υποκατηγορίες και, τέλος, ότι οι αναιρεσείουσες μετείχαν στην ενιαία και διαρκή παράβαση λόγω της συμμετοχής τους στις συναντήσεις του IFS οι οποίες αφορούσαν τις ίδιες αυτές υποκατηγορίες. Κατά συνέπεια, το δεύτερο και το τρίτο σκέλος του τρίτου λόγου δεν μπορούν να ευδοκιμήσουν.

89 Δεύτερον, όσον αφορά το τέταρτο σκέλος του τρίτου λόγου, αρκεί η διαπίστωση ότι η ανάγνωση των σκέψεων 150 έως 159 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης δεν αποκαλύπτει καμία πρόδηλη παραμόρφωση του περιεχομένου της ανακοίνωσης των αιτιάσεων της 26ης Μαρτίου 2007. Οι αναιρεσείουσες ζητούν κατ' ουσίαν από το Δικαστήριο να προβεί σε νέα ερμηνεία των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων, πράγμα που είναι απαράδεκτο στο πλαίσιο της αναιρετικής διαδικασίας. Ως εκ τούτου, το τέταρτο σκέλος είναι απαράδεκτο.

90 Τρίτον, όσον αφορά το δωδέκατο σκέλος του τρίτου λόγου αναίρεσης, πρώτον, όπως προκύπτει από τη σκέψη 69 της παρούσας απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο δεν εξέτασε τις συναντήσεις του IFS της 14ης Νοεμβρίου 2001 και του FSKI της 23ης Ιανουαρίου και της 5ης Ιουλίου 2002 ούτε στήριξε τα συμπεράσματά του σχετικά με την προσαπτόμενη παράβαση στις συναντήσεις αυτές και, δεύτερον, όσον αφορά το επιχείρημα σχετικά με τη λύση που επελέγη με τις αποφάσεις της 16ης Σεπτεμβρίου 2013, Villeroy & Boch Austria κ.λπ. κατά Επιτροπής (T-373/10, T-374/10, T-382/10 και T-402/10, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2013:455), καθώς και της 16ης Σεπτεμβρίου 2013, Keramag Keramische Werke κ.λπ. κατά Επιτροπής (T-379/10 και T-381/10, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2013:457), το οποίο προβλήθηκε επίσης στο πλαίσιο του έβδομου σκέλους του τρίτου λόγου αναίρεσης, από πάγια νομολογία προκύπτει ότι η υποχρέωση του Γενικού Δικαστηρίου να αιτιολογεί τις αποφάσεις του δεν μπορεί, κατ' αρχήν, να φθάνει μέχρι του σημείου να του επιβάλλει να δικαιολογεί τη λύση που δέχθηκε σε μια υπόθεση σε σχέση με αυτή που δέχθηκε σε άλλη υπόθεση της οποίας επελήφθη, έστω και αν αυτή αφορά την ίδια απόφαση (βλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 2013, Team Relocations κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-444/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2013:464, σκέψη 66 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Κατά συνέπεια, είναι αβάσιμα τόσο το δωδέκατο σκέλος του τρίτου λόγου στο σύνολό του όσο και το έβδομο σκέλος του λόγου αυτού, στο μέτρο που αφορά το επιχείρημα σχετικά με τη λύση που επέλεξε το Γενικό Δικαστήριο με τις αποφάσεις της 16ης Σεπτεμβρίου 2013, Villeroy & Boch Austria κ.λπ. κατά Επιτροπής (T-373/10, T-374/10, T-382/10 και T-402/10, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2013:455), καθώς και της 16ης Σεπτεμβρίου 2013, Keramag Keramische Werke κ.λπ. κατά Επιτροπής (T-379/10 και T-381/10, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2013:457).

91 Τέταρτον, όσον αφορά το δέκατο τέταρτο σκέλος του τρίτου λόγου αναίρεσης, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το αυτό στηρίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης. Συγκεκριμένα, από το γράμμα της σκέψης 324 της εν λόγω απόφασης δεν προκύπτει ότι η διατύπωση που χρησιμοποίησε το Γενικό Δικαστήριο συνιστά πρόδηλη παραμόρφωση του περιεχομένου της επίδικης απόφασης, ειδικότερα υπό το πρίσμα του χαρακτήρα των προσαπτόμενων ενεργειών, δηλαδή των κυκλικών αυξήσεων των τιμών. Εν πάση περιπτώσει, η εν λόγω διατύπωση δεν θέτει υπό αμφισβήτηση ούτε τον αντίθετο προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα της συνάντησης της AFICS της 25ης Φεβρουαρίου 2004 ούτε τη συμμετοχή των αναιρεσειουσών στη συνάντηση αυτή. Επομένως, το εν λόγω δέκατο τέταρτο σκέλος είναι αβάσιμο.

92 Από το σύνολο των ανωτέρω εκτιμήσεων προκύπτει ότι ο τρίτος λόγος αναίρεσης πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει απαράδεκτος και ως εν μέρει αβάσιμος.

Επί του τέταρτου λόγου αναίρεσης

93 Με τον τέταρτο λόγο αναίρεσης, ο οποίος περιλαμβάνει δύο σκέλη, οι αναιρεσείουσες επικαλούνται δικονομικές πλημμέλειες και παράβαση του άρθρου 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, του άρθρου 48, παράγραφος 2, του άρθρου 47, πρώτο εδάφιο, και του άρθρου 52, παράγραφος 3, του Χάρτη, σε συνδυασμό με το άρθρο 6, παράγραφοι 1 και 3, της ΕΣΔΑ, λόγω του ότι έγιναν δεκτά αποδεικτικά στοιχεία τα οποία ήταν μη αντιτάξιμα, ότι ελήφθησαν υπόψη εκπροθέσμως προβληθέντα επιχειρήματα της Επιτροπής και ότι απορρίφθηκαν χωρίς επαρκή αιτιολογία ορισμένα αιτήματα διεξαγωγής αποδείξεων.

Επί του πρώτου σκέλους του τέταρτου λόγου αναίρεσης

– Επιχειρήματα των διαδίκων

94 Με το πρώτο σκέλος του τέταρτου λόγου αναίρεσης, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο έκανε δεκτά και εκτίμησε ορισμένα ουσιώδη επιβαρυντικά αποδεικτικά στοιχεία που δεν είχαν περιληφθεί ούτε στην ανακοίνωση των αιτιάσεων της 26ης Μαρτίου 2007 ούτε στην επίδικη απόφαση και τα οποία είχαν μάλιστα, εν μέρει, προβληθεί σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας.

Στο πλαίσιο αυτό, το Γενικό Δικαστήριο έλαβε επιπλέον υπόψη και χρησιμοποίησε εις βάρος των αναιρεσειουσών με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ορισμένα εκπρόθεσμα γραπτά επιχειρήματα τα οποία επικαλέστηκε η Επιτροπή μετά το πέρας της έγγραφης διαδικασίας, τούτο δε χωρίς να παράσχει στις αναιρεσείουσες τη δυνατότητα να απαντήσουν στους ισχυρισμούς της Επιτροπής.

95 Συναφώς, ειδικότερα, το Γενικό Δικαστήριο, πρώτον, υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο με τις σκέψεις 162 έως 167 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, καθόσον δεν δέχθηκε ότι προσβλήθηκαν τα δικαιώματα άμυνας των αναιρεσειουσών λόγω της συμπερίληψης στην επίδικη απόφαση σημειώσεων σχετικών με τη συνάντηση του IFS της 5ης Οκτωβρίου 2000, προσέβαλε μάλιστα και το ίδιο τα δικαιώματα άμυνας των αναιρεσειουσών καθόσον έκανε δεκτό και χρησιμοποίησε το εν λόγω αποδεικτικό στοιχείο. Επιπλέον, το τμήμα αυτό της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης στηρίζεται εξ ολοκλήρου σε εκπροθέσμως προβληθείσα επιχειρηματολογία της Επιτροπής, στο μέτρο που η επιχειρηματολογία αυτή προβλήθηκε για πρώτη φορά ενάμισι έτος και πλέον από το πέρας της έγγραφης διαδικασίας. Κατά συνέπεια, στο μέτρο που έλαβε υπόψη την επιχειρηματολογία αυτή, τούτο δε χωρίς να παράσχει τουλάχιστον τη δυνατότητα στις αναιρεσείουσες να απαντήσουν, εκ νέου, εγγράφως, το Γενικό Δικαστήριο παρέβη το άρθρο 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του, ενώ παραβίασε επίσης την αρχή της ισότητας των όπλων και το δικαίωμα ακρόασης των αναιρεσειουσών.

96 Δεύτερον, με τις σκέψεις 226 επ. της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο, πρώτον, υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο στο μέτρο που κακώς αρνήθηκε να διαπιστώσει προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας των αναιρεσειουσών από την Επιτροπή λόγω της συνεκτίμησης των σημειώσεων σχετικά με τη συνάντηση του IFS της 9ης Απριλίου 2003 και, δεύτερον, υπέπεσε το ίδιο σε δικονομική πλημμέλεια προσβάλλοντας τα δικαιώματα άμυνας των αναιρεσειουσών στο μέτρο που έλαβε υπόψη τις σημειώσεις αυτές καθώς και τα όσα εκπροθέσμως εξέθεσε η Επιτροπή σχετικά με τη δυνατότητα ανεύρεσης των εν λόγω σημειώσεων στη δικογραφία.

97 Τρίτον, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση στηρίζεται σε προσβολές των δικαιωμάτων άμυνας όσον αφορά τις σημειώσεις σχετικά με τις προαναφερθείσες συναντήσεις του IFS της 5ης Οκτωβρίου 2000 και της 9ης Απριλίου 2003, στο μέτρο που το Γενικό Δικαστήριο χρησιμοποίησε τις σημειώσεις αυτές και άντλησε από αυτές συμπεράσματα με τις σκέψεις 213, 215, 228, 281 επ. και 313 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, παρά το γεγονός ότι τα αποδεικτικά αυτά στοιχεία ήταν μη αντιτάξιμα.

98 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι οι αναιρεσείουσες είχαν πρόσβαση στις μη εμπιστευτικές εκδόσεις των εγγράφων στα οποία αυτές παρέπεμψαν και ότι η στηριζόμενη στα εν λόγω έγγραφα επιχειρηματολογία της Επιτροπής συνιστούσε όχι νέο λόγο, αλλά διευκρίνιση παρασχεθείσα κατόπιν σχετικού αιτήματος του Γενικού Δικαστηρίου. Ειδικότερα, το θεσμικό αυτό όργανο απάντησε απλώς στην ανακριβή επιχειρηματολογία των αναιρεσειουσών, οι δε τελευταίες είχαν τη δυνατότητα να συζητήσουν τα επίμαχα ζητήματα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.

– Εκτίμηση του Δικαστηρίου

99 Δεν αμφισβητείται ότι το δικαίωμα πρόσβασης στον φάκελο της Επιτροπής αποβλέπει στην αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων άμυνας, τα οποία, ταυτοχρόνως, συγκαταλέγονται στις θεμελιώδεις αρχές του δικαίου της Ένωσης και κατοχυρώνονται στο άρθρο 6 της ΕΣΔΑ, καθώς και ότι η προσβολή του εν λόγω δικαιώματος πρόσβασης κατά τη διάρκεια της διαδικασίας που προηγείται της έκδοσης της επίδικης απόφασης ενδέχεται, κατ' αρχήν, να επιφέρει την ακύρωση της οικείας απόφασης εφόσον έχουν θιγεί τα δικαιώματα άμυνας της ενδιαφερόμενης επιχείρησης (βλ., συναφώς, απόφαση της 2ας Οκτωβρίου 2003, Corus UK κατά Επιτροπής, C-199/99 P, EU:C:2003:531, σκέψεις 126 και 127 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

100 Σε μια τέτοια περίπτωση, η σημειωθείσα προσβολή δεν θεραπεύεται απλώς και μόνον με το να καταστεί η πρόσβαση δυνατή κατά την ένδικη διαδικασία που αφορά ενδεχόμενη προσφυγή ακύρωσης κατά της επίδικης απόφασης. Εφόσον έχει εξασφαλιστεί η πρόσβαση στο στάδιο αυτό, η ενδιαφερόμενη επιχείρηση υποχρεούται να αποδείξει όχι ότι, εάν είχε πρόσβαση στα μη ανακοινωθέντα έγγραφα, η απόφαση της Επιτροπής θα είχε διαφορετικό περιεχόμενο, αλλά μόνον ότι θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει τα εν λόγω έγγραφα προς άμυνά της (βλ. απόφαση της 2ας Οκτωβρίου 2003, Corus UK κατά Επιτροπής, C-199/99 P, EU:C:2003:531, σκέψη 128 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

101 Συναφώς, κατά πρώτο λόγο, όσον αφορά τις σημειώσεις σχετικά με τη συνάντηση του IFS της 5ης Οκτωβρίου 2000, από τις σκέψεις 165 έως 167 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης προκύπτει, πρώτον, ότι οι σημειώσεις περί των οποίων πρόκειται κατέστησαν προσβάσιμες στις αναιρεσείουσες πριν από την ένδικη διαδικασία, δεύτερον, ότι περιελήφθησαν στην ανακοίνωση των αιτιάσεων της 26ης Μαρτίου 2007 και, τρίτον, ότι αποτέλεσαν αντικείμενο συζήτησης ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.

102 Κατά δεύτερο λόγο, όσον αφορά τις σημειώσεις σχετικά με τη συνάντηση του IFS της 9ης Απριλίου 2003, από τη σκέψη 226 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης προκύπτει, αφενός, ότι η μη εμπιστευτική εκδοχή των εγγράφων αυτών ήταν προσβάσιμη στις αναιρεσείουσες πριν την ένδικη διαδικασία και, αφετέρου, ότι η Επιτροπή επιβεβαίωσε, με το έγγραφο της 12ης Μαρτίου 2013, ότι η πρώτη σελίδα των εν λόγω σημειώσεων ήταν απεριορίστως προσβάσιμη και ότι στον φάκελο του θεσμικού αυτού οργάνου ήταν διαθέσιμη η μη εμπιστευτική εκδοχή της δεύτερης σελίδας. Οι επίμαχες σελίδες επίσης αποτέλεσαν αντικείμενο συζήτησης ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.

103 Κατά τα λοιπά, υπογραμμίζεται ότι, αντιθέτως προς τα όσα υποστηρίζουν οι αναιρεσείουσες, το γεγονός ότι η επίδικη απόφαση δεν παραπέμπει σε ολόκληρο το κείμενο των εν λόγω σημειώσεων, αλλά μόνο σε μια σελίδα ή σε ένα παράρτημα αυτών, δεν δύναται να έχει ως συνέπεια την προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας. Συγκεκριμένα, οι παραπομπές αυτές αρκούν ώστε να προσδιοριστεί το οικείο έγγραφο.

104 Τρίτον, όσον αφορά τη φερόμενη ως εκπροθέσμως προβληθείσα επιχειρηματολογία της Επιτροπής σχετικά με τα προαναφερθέντα έγγραφα, αρκεί η διαπίστωση ότι, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 29 έως 38 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο έθεσε γραπτές ερωτήσεις στις αναιρεσείουσες και στην Επιτροπή, οργανώθηκε δε επ' ακροατηρίου συζήτηση στις 20 Μαρτίου 2013. Επομένως, η επιχειρηματολογία που κατατίθεται εγγράφως κατόπιν σχετικής αίτησης του Γενικού Δικαστηρίου και η οποία σκοπό έχει να αποσαφηνίσει ορισμένα σημεία συζήτησης προτού αυτά συζητηθούν στο ακροατήριο δεν μπορεί να θεωρείται εκπρόθεσμη. Επιπλέον, ο φερόμενος ως εκπρόθεσμος χαρακτήρας της επίμαχης επιχειρηματολογίας δεν θέτει υπό αμφισβήτηση το γεγονός ότι στην πραγματικότητα οι αναιρεσείουσες είχαν πρόσβαση στις σημειώσεις σχετικά με τις συναντήσεις του IFS της 5ης Οκτωβρίου 2000 και της 9ης Απριλίου 2003.

105 Υπό τις περιστάσεις αυτές, δεν μπορεί να προσαφθεί στο Γενικό Δικαστήριο ότι παρέβη το άρθρο 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του και ότι προσέβαλε το δικαίωμα ακρόασης των αναιρεσειουσών. Κατά συνέπεια, το πρώτο σκέλος του τέταρτου λόγου αναίρεσης πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

Επί του δεύτερου σκέλους του τέταρτου λόγου αναίρεσης

– Επιχειρήματα των διαδίκων

106 Με το δεύτερο σκέλος του τέταρτου λόγου αναίρεσης, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν κατ' ουσίαν ότι η άρνηση του Γενικού Δικαστηρίου να εξετάσει μάρτυρες «κατηγορίας» προσέβαλε το δικαίωμά τους σε δίκαιη δίκη. Το Γενικό Δικαστήριο δεν δέχτηκε κανένα από τα αιτήματα διεξαγωγής αποδείξεων

που υπέβαλαν οι αναιρεσείουσες. Επομένως, το Γενικό Δικαστήριο, απορρίπτοντας συνοπτικά τα αιτήματα αυτά με τις σκέψεις 135, 200, 214, 236, 240, 245, 270, 283 και 305 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, προσέβαλε το δικαίωμα των αναιρεσειουσών σε δίκαιη δίκη, και παρέβη το άρθρο 6, παράγραφος 3, στοιχείο δ', της ΕΣΔΑ.

107 Κατά την Επιτροπή, από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η εξουσία του Δικαστηρίου να εκτιμά τη λυσιτέλεια αιτήματος διεξαγωγής αποδείξεων σε σχέση με το αντικείμενο της διαφοράς και την αναγκαιότητα εξέτασης των μαρτύρων συνάδει με το θεμελιώδες δικαίωμα δίκαιης δίκης και, ειδικότερα, με το άρθρο 6, παράγραφος 3, στοιχείο δ', της ΕΣΔΑ.

– Εκτίμηση του Δικαστηρίου

108 Καταρχάς, υπενθυμίζεται ότι το Γενικό Δικαστήριο είναι το μόνο αρμόδιο να κρίνει αν παρίσταται ανάγκη να συμπληρώσει τα πληροφοριακά στοιχεία που διαθέτει σε υπόθεση της οποίας έχει επιληφθεί. Η επάρκεια των αποδείξεων αποτελεί ζήτημα το οποίο εμπίπτει στην κυριαρχική εκτίμησή του περί των πραγματικών περιστατικών, η οποία δεν υπόκειται στον αναιρετικό έλεγχο του Δικαστηρίου, εκτός αν συντρέχει περίπτωση παραμόρφωσης των αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίσθηκαν ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου ή αν η ανακρίβεια των διαπιστώσεων του τελευταίου σε σχέση με τα πραγματικά περιστατικά προκύπτει από τη δικογραφία (βλ. απόφαση της 12ης Ιουνίου 2014, Deltafina κατά Επιτροπής, C-578/11 P, EU:C:2014:1742, σκέψη 67 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

109 Εν συνεχεία, κατά πάγια νομολογία, ακόμη και όταν μια αίτηση εξέτασης μαρτύρων, που υποβάλλεται με το δικόγραφο της προσφυγής, αναφέρει με ακρίβεια τα πραγματικά περιστατικά για τα οποία επιβάλλεται εξέταση μάρτυρα ή μαρτύρων και τους λόγους που δικαιολογούν την εξέτασή τους, απόκειται στο Γενικό Δικαστήριο να εκτιμήσει τη χρησιμότητα της αίτησης σε σχέση με το αντικείμενο της διαφοράς και την αναγκαιότητα να προχωρήσει στην εξέταση των προταθέντων μαρτύρων (βλ. απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2013, Siemens κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-239/11 P, C-489/11 P και C-498/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2013:866, σκέψη 323 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

110 Τέλος, η εν λόγω εξουσία εκτίμησης του Γενικού Δικαστηρίου συνάδει με το θεμελιώδες δικαίωμα δίκαιης δίκης και, ειδικότερα, με το άρθρο 6, παράγραφος 3, στοιχείο δ', της ΕΣΔΑ. Συγκεκριμένα, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η ανωτέρω διάταξη δεν αναγνωρίζει στον κατηγορούμενο απόλυτο δικαίωμα να επιτύχει την εξέταση μαρτύρων ενώπιον δικαστηρίου και ότι απόκειται, κατ' αρχήν, στο εθνικό δικαστήριο να αποφασίζει για το αν είναι αναγκαίο ή σκόπιμο να κλητεύσει έναν μάρτυρα. Το άρθρο 6, παράγραφος 3, της ΕΣΔΑ δεν επιβάλλει την κλήτευση οποιουδήποτε μάρτυρα, αλλ' αποσκοπεί στην πλήρη ισότητα των όπλων, διασφαλίζοντας ότι η ένδικη διαδικασία, θεωρούμενη συνολικά, προσέφερε στον κατηγορούμενο μια πρόσφορη και επαρκή ευκαιρία να αμφισβητήσει τις υποψίες που τον βαρύνουν (βλ., συναφώς, απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2013, Siemens κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-239/11 P, C-489/11 P και C-498/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2013:866, σκέψεις 324 και 325 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

111 Επομένως, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο το δεύτερο σκέλος του τέταρτου λόγου αναίρεσης, καθώς και ο τέταρτος λόγος στο σύνολό του.

Επί του πέμπτου λόγου αναίρεσης

Επιχειρήματα των διαδίκων

112 Ο πέμπτος λόγος αναίρεσης, ο οποίος περιλαμβάνει δύο σκέλη που πρέπει να εξεταστούν από κοινού, αντλείται από παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης καθώς και του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, όσον αφορά τον νομικό χαρακτηρισμό της ενιαίας και διαρκούς παράβασης και τη σχετική ευθύνη των αναιρεσειουσών.

113 Με το πρώτο σκέλος του λόγου αυτού, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν αιτιολόγησε επαρκώς, ούτε με τις σκέψεις 118 έως 128 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης ούτε με οποιοδήποτε άλλο χωρίο της, τις διαπιστώσεις στις οποίες κατέληξε ως προς την ύπαρξη συμπληρωματικότητας μεταξύ των διαπιστωθεισών πρακτικών, πράγμα που αποτελεί προϋπόθεση για τον χαρακτηρισμό μιας παράβασης ως ενιαίας.

114 Με το δεύτερο σκέλος του ίδιου λόγου, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν κατ' ουσίαν ότι το Γενικό Δικαστήριο, με τις σκέψεις 180 επ. της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ερμήνευσε εσφαλμένα τη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με τον νομικό χαρακτηρισμό της ενιαίας και διαρκούς παράβασης, ειδικότερα για τον λόγο ότι μια ενιαία και διαρκής παράβαση μπορεί κατ' αρχήν να διαπιστωθεί μόνο μεταξύ ανταγωνιστών και, εν πάση περιπτώσει, ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν μπορούσε να συναγάγει, βάσει των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων της δικογραφίας, ότι οι αναιρεσείουσες μετείχαν σε τέτοια παράβαση.

115 Η Επιτροπή αντιτείνει ότι το Γενικό Δικαστήριο ανέλυσε διάφορες ενέργειες εντός του ομίλου των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων με ορισμένες σκέψεις της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης και ότι παρέπεμψε στα κρίσιμα σημεία της επίδικης απόφασης. Ειδικότερα, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η συμπληρωματικότητα των πρακτικών δεν αποτελεί προϋπόθεση για να αποδειχθεί η ύπαρξη ενιαίας παράβασης, οπότε η φερόμενη έλλειψη σχετικής ανάλυσης δεν συνιστά έλλειψη αιτιολογίας.

116 Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος του πέμπτου λόγου αναίρεσης, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι παράβαση του άρθρου 101 ΣΛΕΕ συντρέχει επίσης όταν η συμπεριφορά μιας επιχείρησης, σε συντονισμό με την αντίστοιχη άλλων επιχειρήσεων, έχει ως σκοπό τον περιορισμό του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά, χωρίς να απαιτείται να δραστηριοποιείται η ίδια αυτή επιχείρηση στην εν λόγω αγορά. Η Επιτροπή προσθέτει ότι οι μετέχοντες αποδέχτηκαν εν προκειμένω τον ενιαίο οικονομικό σκοπό μετέχοντας στις συμπαιγνιακές συναντήσεις. Για να καταλογιστεί στις αναιρεσείουσες η παράνομη συμπεριφορά που υιοθέτησαν άλλες επιχειρήσεις, αρκεί οι πρώτες να είχαν επίγνωση της συμπεριφοράς αυτής ή να μπορούσαν ευλόγως να την προβλέψουν. Το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε επανειλημμένως τις οικείες συναντήσεις της σύμπραξης, αποδεικνύοντας ταυτοχρόνως ότι οι κρίσιμες πληροφορίες είχαν κοινοποιηθεί μεταξύ των κατασκευαστών των τριών κατηγοριών προϊόντων, πράγμα το οποίο αρκεί ώστε να αποδειχθεί η ύπαρξη «γνώσης ή τεκμηρίου γνώσης της παράνομης δραστηριότητας».

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

117 Κατά πάγια νομολογία, παράβαση του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ ενδέχεται να προκύπτει όχι μόνον από μεμονωμένη πράξη αλλά και από σειρά πράξεων ή ακόμα και από συνεχιζόμενη συμπεριφορά, έστω και αν ένα ή περισσότερα στοιχεία αυτής της σειράς πράξεων ή της συνεχιζόμενης συμπεριφοράς θα μπορούσαν επίσης να αποτελέσουν, εξεταζόμενα αφ' εαυτών και μεμονωμένα, παράβαση της εν λόγω διάταξης. Έτσι, όταν οι διάφορες πράξεις εντάσσονται σε ένα «συνολικό σχέδιο», λόγω του ότι επιδιώκουν τον ίδιο σκοπό, ήτοι τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της εσωτερικής αγοράς, η Επιτροπή δικαιούται να καταλογίσει την ευθύνη για τις πράξεις αυτές αναλόγως της συμμετοχής στην παράβαση, η οποία λαμβάνεται υπόψη στο σύνολό της (βλ., συναφώς,

απόφαση της 24ης Ιουνίου 2015, Fresh Del Monte Produce κατά Επιτροπής και Επιτροπή κατά Fresh Del Monte Produce, C-293/13 P και C-294/13 P, EU:C:2015:416, σκέψη 156 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

118 Επιχείρηση η οποία έχει μετάσχει σε μια τέτοια ενιαία και σύνθετη παράβαση με ενέργειές της, εμπίπτουσες στην έννοια της αντίθετης προς τους κανόνες του ανταγωνισμού «συμφωνίας» ή «εναρμονισμένης πρακτικής», κατά το άρθρο 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, οι οποίες απέβλεπαν στην υλοποίηση της παράβασης στο σύνολό της, μπορεί συνεπώς να είναι συνυπαίτια, για όλη τη διάρκεια της συμμετοχής της στην εν λόγω παράβαση, για ενέργειες στις οποίες προέβησαν άλλες επιχειρήσεις στο πλαίσιο της ίδιας παράβασης. Τούτο ισχύει όταν αποδεικνύεται ότι η εν λόγω επιχείρηση είχε την πρόθεση να συμβάλει με τη συμπεριφορά της στους κοινούς σκοπούς που επιδίωκε το σύνολο των συμμετεχόντων και ότι γνώριζε τις παραβατικές συμπεριφορές που σχεδίαζαν ή τις οποίες επέδειξαν άλλες επιχειρήσεις επιδιώκοντας τους ίδιους σκοπούς ή μπορούσε ευλόγως να τις προβλέψει, αποδεχόταν δε τον σχετικό κίνδυνο (βλ., συναφώς, απόφαση της 24ης Ιουνίου 2015, Fresh Del Monte Produce κατά Επιτροπής και Επιτροπή κατά Fresh Del Monte Produce, C-293/13 P και C-294/13 P, EU:C:2015:416, σκέψη 157 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

119 Ως εκ τούτου, η επιχείρηση μπορεί να έχει μετάσχει άμεσα στο σύνολο των αντίθετων προς τους κανόνες του ανταγωνισμού συμπεριφορών που συνθέτουν την ενιαία και διαρκή παράβαση, οπότε η Επιτροπή ορθώς της καταλογίζει την ευθύνη για το σύνολο των συμπεριφορών αυτών και, συνεπώς, για την εν λόγω παράβαση στο σύνολό της. Η επιχείρηση μπορεί επίσης να έχει μετάσχει άμεσα σε μέρος μόνον των αντίθετων προς τους κανόνες του ανταγωνισμού συμπεριφορών που συνθέτουν την ενιαία και διαρκή παράβαση, αλλά να γνώριζε το σύνολο των λοιπών παραβατικών συμπεριφορών τις οποίες σχεδίαζαν ή επέδειξαν οι λοιποί μετέχοντες στη σύμπραξη επιδιώκοντας τους ίδιους σκοπούς ή να μπορούσε ευλόγως να τις προβλέψει και να αποδεχόταν τον σχετικό κίνδυνο. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή επίσης ορθώς καταλογίζει στην επιχείρηση αυτή την ευθύνη για το σύνολο των αντίθετων προς τους κανόνες του ανταγωνισμού συμπεριφορών που συνθέτουν την εν λόγω παράβαση και, κατά συνέπεια, για την παράβαση στο σύνολό της (βλ. απόφαση της 24ης Ιουνίου 2015, Fresh Del Monte Produce κατά Επιτροπής και Επιτροπή κατά Fresh Del Monte Produce, C-293/13 P και C-294/13 P, EU:C:2015:416, σκέψη 158 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

120 Αντιθέτως, αν η επιχείρηση συμμετείχε άμεσα σε μία ή περισσότερες αντίθετες προς τους κανόνες του ανταγωνισμού συμπεριφορές που συνθέτουν μία ενιαία και διαρκή παράβαση, αλλά δεν αποδείχθηκε ότι, με δική της συμπεριφορά, ήθελε να συμβάλει στο σύνολο των κοινών σκοπών που επιδίωκαν οι λοιποί συμμετέχοντες στη σύμπραξη και ότι γνώριζε το σύνολο των λοιπών παραβατικών συμπεριφορών τις οποίες σχεδίαζαν ή επέδειξαν οι εν λόγω μετέχοντες στη σύμπραξη επιδιώκοντας τους ίδιους σκοπούς ή ότι μπορούσε ευλόγως να τις προβλέψει και ότι αποδεχόταν τον σχετικό κίνδυνο, η Επιτροπή μπορεί ορθώς να της καταλογίσει ευθύνη μόνο για τις συμπεριφορές στις οποίες συμμετείχε άμεσα και για τις συμπεριφορές που σχεδίαζαν ή τις οποίες επέδειξαν οι λοιποί μετέχοντες επιδιώκοντας τους ίδιους σκοπούς με εκείνους που επιδίωκε η ίδια και τις οποίες αποδείχθηκε ότι γνώριζε ή μπορούσε ευλόγως να προβλέψει, αποδεχόταν δε τον σχετικό κίνδυνο (βλ. απόφαση της 24ης Ιουνίου 2015, Fresh Del Monte Produce κατά Επιτροπής και Επιτροπή κατά Fresh Del Monte Produce, C-293/13 P και C-294/13 P, EU:C:2015:416, σκέψη 159 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

121 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν οφείλει, προκειμένου να χαρακτηρίσει διάφορες ενέργειες ως ενιαία και διαρκή παράβαση, να επαληθεύει αν οι ενέργειες αυτές εμφανίζουν μεταξύ τους δεσμό συμπληρωματικότητας υπό την έννοια ότι κάθε μία εξ αυτών αποσκοπεί στην αντιμετώπιση μιας ή περισσοτέρων συνεπειών της κανονικής λειτουργίας του ανταγωνισμού και συντείνουν, μέσω της αλληλεπίδρασής τους, στην επέλευση του συνόλου των αντιθέτων προς τους κανόνες του ανταγωνισμού αποτελεσμάτων τα οποία επιδίωξαν όσοι ενήργησαν στο πλαίσιο ενός συνολικού σχεδίου με ενιαίο σκοπό. Αντιθέτως, η προϋπόθεση σχετικά με την έννοια του «ενιαίου σκοπού» συνεπάγεται ότι πρέπει να εξακριβώνεται μήπως υπάρχουν στοιχεία που χαρακτηρίζουν τις διαφορετικές συμπεριφορές οι οποίες αποτελούν μέρος της παράβασης, και τα

οποία να υποδηλώνουν ότι οι συμπεριφορές που υλοποιήθηκαν από άλλες μετέχουσες επιχειρήσεις δεν έχουν τον ίδιο επιζήμιο για τον ανταγωνισμό σκοπό ή αποτέλεσμα, οπότε δεν εντάσσονται σε ένα «συνολικό σχέδιο», λόγω του ότι επιδιώκουν τον ίδιο σκοπό, ήτοι τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της εσωτερικής αγοράς (βλ., συναφώς, απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2013, Siemens κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-239/11 P, C-489/11 P και C-498/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2013:866, σκέψεις 247 και 248).

122 Περαιτέρω, από τη νομολογία του Δικαστηρίου δεν μπορεί να συναχθεί ότι το άρθρο 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ αφορά αποκλειστικά είτε τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην αγορά στην οποία υφίστανται περιορισμοί του ανταγωνισμού ή στις αγορές της προηγούμενης ή της επόμενης οικονομικής βαθμίδας ή παρακείμενες της εν λόγω αγοράς, είτε τις επιχειρήσεις που περιορίζουν την αυτονομία της συμπεριφοράς τους σε δεδομένη αγορά βάσει συμφωνίας ή εναρμονισμένης πρακτικής. Συγκεκριμένα, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, το γράμμα του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ αναφέρεται γενικώς σε όλες τις συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές οι οποίες, είτε στις οριζόντιες σχέσεις είτε στις κάθετες, νοθεύουν τον ανταγωνισμό στην κοινή αγορά, ανεξαρτήτως της αγοράς στην οποία δραστηριοποιούνται οι εμπλεκόμενοι, όπως και του γεγονότος ότι οι όροι των επίμαχων διακανονισμών αφορούν μόνον την εμπορική συμπεριφορά μιας εξ αυτών (βλ., συναφώς, απόφαση της 22ας Οκτωβρίου 2015, AC-Treuhand κατά Επιτροπής, C-194/14 P, EU:C:2015:717, σκέψεις 34 και 35 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

123 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι, πρώτον, το Γενικό Δικαστήριο υπενθύμισε, με τις σκέψεις 90 έως 92 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, τη νομολογία σχετικά με την έννοια της «ενιαίας και διαρκούς παράβασης». Δεύτερον, υπενθύμισε, με τις σκέψεις 93 έως 108 της εν λόγω απόφασης, τη νομολογία σχετικά με το βάρος της απόδειξης. Τρίτον, το Γενικό Δικαστήριο έλεγξε, με τις σκέψεις 111 έως 147 της ίδιας απόφασης, στο πλαίσιο εξέτασης του λόγου των αναιρεσειουσών σχετικά με τον χαρακτηρισμό της επίμαχης παράβασης ως ενιαίας και διαρκούς, αν οι πρακτικές και οι παραβατικές ενέργειες εντάσσονται σε ένα «συνολικό σχέδιο».

124 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεδομένου ότι το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε αν οι επίμαχες πρακτικές και παραβατικές ενέργειες εντάσσονται σε ένα «συνολικό σχέδιο» και δεδομένου ότι η σχέση ανταγωνισμού μεταξύ των μετεχουσών επιχειρήσεων δεν αποτελεί προϋπόθεση για τον χαρακτηρισμό των αντίθετων προς τον ανταγωνισμό ενεργειών ως ενιαίας και διαρκούς παράβασης, δεν μπορεί να προσαφθεί στο Γενικό Δικαστήριο ότι αιτιολόγησε ανεπαρκώς την εξέταση του χαρακτηρισμού των επίμαχων πρακτικών και των ενεργειών ως ενιαίας και διαρκούς παράβασης.

125 Επομένως, το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθόσον καταλόγισε στις αναιρεσείουσες, αφενός, ευθύνη για άμεση συμμετοχή στην προσαπτόμενη παράβαση και, αφετέρου, ευθύνη για έμμεση συμμετοχή σε αυτήν, στο μέτρο που αυτές γνώριζαν το σύνολο των αντίθετων προς τον ανταγωνισμό λοιπών συμπεριφορών τις οποίες σχεδίαζαν ή είχαν επιδείξει οι λοιποί μετέχοντες στην επίμαχη σύμπραξη επιδιώκοντας τους ίδιους σκοπούς ή μπορούσαν ευλόγως να τις προβλέψουν, αποδέχονταν δε τον σχετικό κίνδυνο.

126 Κατά συνέπεια, ο πέμπτος λόγος αναίρεσης είναι αβάσιμος.

Επί του έκτου λόγου αναίρεσης

Επιχειρήματα των διαδίκων

127 Με τον έκτο λόγο αναίρεσης, ο οποίος περιλαμβάνει τρία σκέλη που πρέπει να εξεταστούν από κοινού, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη το άρθρο 101 ΣΛΕΕ καθόσον έκρινε ότι οι συζητήσεις που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια των διαφόρων συναντήσεων

πρέπει να χαρακτηριστούν ως εσκεμμένοι περιορισμοί του ανταγωνισμού, και καθόσον δέχτηκε ότι οι αναιρεσείουσες είχαν την υποχρέωση να αποστασιοποιηθούν από τις συζητήσεις των μη ανταγωνιστριών επιχειρήσεων.

128 Με το πρώτο σκέλος του λόγου αυτού, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι η ύπαρξη εναρμονισμένης πρακτικής δεν μπορεί κατ' αρχήν να γίνει δεκτή παρά μόνο μεταξύ επιχειρήσεων οι οποίες βρίσκονται σε ανταγωνισμό μεταξύ τους. Κρίνοντας όμως, με τη σκέψη 212 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ότι μια ανταλλαγή ευαίσθητων πληροφοριών μπορεί να είναι αφ' εαυτής αντίθετη προς τον ανταγωνισμό, το Γενικό Δικαστήριο στηρίχθηκε σε ανακριβές κριτήριο και παρέλειψε να λάβει υπόψη το οικονομικό πλαίσιο των επίμαχων συζητήσεων. Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο παρέβη το άρθρο 101 ΣΛΕΕ.

129 Με το δεύτερο σκέλος του έκτου λόγου, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο επίσης παρέβη το άρθρο 101 ΣΛΕΕ κρίνοντας, με τις σκέψεις 251 και 252 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ότι, για να απαλλαγούν από την ευθύνη για την επίμαχη παράβαση, οι αναιρεσείουσες όφειλαν να αποστασιοποιηθούν από όλες τις συζητήσεις που έλαβαν χώρα εντός του IFS και στις οποίες είχαν μετάσχει. Πάντως, δεν υπάρχει τεκμήριο σχετικά με τον αντίθετο προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα μιας συνεννόησης μεταξύ μη ανταγωνιστριών επιχειρήσεων. Επομένως, κατά τις αναιρεσείουσες, από την παρουσία τους σε συζητήσεις περί θεμάτων σχετικών με αγορές στις οποίες αυτές δεν δραστηριοποιούνται δεν μπορούν να συναχθούν συμπεράσματα για το γεγονός ότι αυτές υποστηρίζουν μια παράνομη πρωτοβουλία.

130 Με το τρίτο σκέλος του έκτου λόγου, οι αναιρεσείουσες φρονούν ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη το άρθρο 101 ΣΛΕΕ καθόσον έκρινε, με τις σκέψεις 235, 239 και 298 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ότι μια «απόπειρα συνεννόησης», χωρίς να αποδεικνύεται η ύπαρξη τέτοιας συνεννόησης, αρκεί ώστε να αποδειχθεί εναρμονισμένη πρακτική. Κατά τις αναιρεσείουσες, μια «απόπειρα συνεννόησης» μεταξύ μη ανταγωνιστριών επιχειρήσεων δεν αρκεί για να αποδειχθεί παράβαση του άρθρου 101 ΣΛΕΕ.

131 Η Επιτροπή αντιτείνει ότι αποδείχθηκε η σχέση ανταγωνισμού για τις συναντήσεις της σύμπραξης στις οποίες οι αναιρεσείουσες δεν αποτελούσαν τους μοναδικούς κατασκευαστές κεραμικών ειδών. Κατά το θεσμικό αυτό όργανο, η πίεση που φέρεται ότι ασκήθηκε στους χονδρεμπόρους δεν είχε ως αποτέλεσμα να στερηθούν οι αναιρεσείουσες την αυτονομία τους. Εκτός αυτού, οι αναιρεσείουσες είχαν όχι μόνον την ευκαιρία να αντιδράσουν μεμονωμένα στην εν λόγω πίεση, αλλά επιπλέον επέλεξαν να υιοθετήσουν κοινή συμπαιγνιακή πρακτική, επιχειρώντας να συμφωνήσουν σε συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα αύξησης των τιμών. Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι, αντιθέτως προς τα όσα υποστηρίζουν με τα επιχειρήματά τους οι αναιρεσείουσες, η ανταλλαγή πληροφοριών συνιστά ήδη παράβαση του άρθρου 101 ΣΛΕΕ στο μέτρο που στηρίζει άλλο μηχανισμό ο οποίος θίγει τον ανταγωνισμό.

132 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η συζήτηση επί των τιμών δεν αφορούσε αποκλειστικά τρίτες αγορές. Ομοίως, η υποχρέωση αποστασιοποίησης από τις συζητήσεις που έλαβαν χώρα εντός του IFS απορρέει από τον χαρακτήρα της παράβασης ως ενιαίας και διαρκούς. Ειδικότερα, η ευθύνη των αναιρεσειουσών ενεργοποιήθηκε για την παράνομη συμπεριφορά που επέδειξαν οι λοιποί μετέχοντες στη σύμπραξη στο μέτρο που αυτές γνώριζαν ή όφειλαν να γνωρίζουν την εν λόγω συμπεριφορά.

133 Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, αρκεί επιχείρηση να γνωστοποιεί πληροφορίες στους ανταγωνιστές της με σκοπό την προετοιμασία αντίθετης προς τον ανταγωνισμό συμφωνίας προκειμένου να αποδειχθεί η ύπαρξη εναρμονισμένης πρακτικής κατά την έννοια του άρθρου 101 ΣΛΕΕ. Το θεσμικό αυτό όργανο ζητεί από το Δικαστήριο να απορρίψει τον έκτο λόγο αναίρεσης στο σύνολό του.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

134 Καταρχάς, από πάγια νομολογία προκύπτει ότι η ανταλλαγή ευαίσθητων πληροφοριών συνιστά παράβαση του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ όταν στηρίζει άλλο μηχανισμό που θίγει τον ανταγωνισμό (βλ., συναφώς, απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2004, Aalborg Portland κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P και C-219/00 P, EU:C:2004:6, σκέψη 281).

135 Εν συνεχεία, το γεγονός της ανταλλαγής ευαίσθητων εμπορικών πληροφοριών μεταξύ ανταγωνιστών με σκοπό την προετοιμασία αντίθετης προς τον ανταγωνισμό συμφωνίας αρκεί προκειμένου να αποδειχθεί η ύπαρξη εναρμονισμένης πρακτικής κατά την έννοια του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ. Συναφώς, δεν είναι αναγκαίο να αποδειχθεί ότι οι εν λόγω ανταγωνιστές δεσμεύτηκαν επισήμως να ακολουθήσουν συγκεκριμένη συμπεριφορά ή ότι καθόρισαν από κοινού της μελλοντική τους συμπεριφορά στην αγορά (βλ., συναφώς, απόφαση της 5ης Δεκεμβρίου 2013, Solvay κατά Επιτροπής, C-455/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2013:796, σκέψη 40).

136 Τέλος, η σιωπηρή έγκριση μιας παράνομης πρωτοβουλίας, χωρίς δημόσια αποστασιοποίηση από το περιεχόμενό της ή καταγγελία στις διοικητικές αρχές, έχει ως αποτέλεσμα να ενθαρρύνει τη συνέχιση της παράβασης και να δυσχεραίνει την αποκάλυψή της. Η συνέργεια αυτή συνιστά παθητικό τρόπο συμμετοχής στην παράβαση και επομένως είναι ικανή να στοιχειοθετήσει ευθύνη της επιχείρησης στο πλαίσιο μιας ενιαίας συμφωνίας. Επιπλέον, το γεγονός ότι επιχείρηση δεν δίνει συνέχεια στα αποτελέσματα μιας συνάντησης αντίθετης προς τους κανόνες του ανταγωνισμού δεν αποκλείει την απορρέουσα από τη συμμετοχή της σε σύμπραξη ευθύνη, εκτός αν έχει λάβει δημοσίως αποστάσεις από το περιεχόμενό της (βλ., συναφώς, απόφαση της 28ης Ιουνίου 2005, Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P έως C-208/02 P και C-213/02 P, EU:C:2005:408, σκέψεις 143 και 144).

137 Δεδομένου ότι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 124 της παρούσας απόφασης, η σχέση ανταγωνισμού μεταξύ των μετεχουσών επιχειρήσεων δεν αποτελεί προϋπόθεση για τον χαρακτηρισμό αντίθετων προς τον ανταγωνισμό ενεργειών, όπως οι επίμαχες εν προκειμένω, ως ενιαίας και διαρκούς παράβασης, κακώς θεωρούν οι αναιρεσείουσες ότι η νομολογία που υπομνήσθηκε με τις σκέψεις 134 έως 136 της παρούσας απόφασης δεν έχει εφαρμογή στο πλαίσιο ενιαίας και διαρκούς παράβασης.

138 Πράγματι, αν γίνει δεκτή η επιχειρηματολογία των αναιρεσειουσών, η έννοια της «ενιαίας και διαρκούς παράβασης» καθίσταται εν μέρει άνευ περιεχομένου, καθόσον η ερμηνεία αυτή απαλλάσσει τις μετέχουσες σε ενιαία και διαρκή παράβαση επιχειρήσεις από οποιαδήποτε έμμεση ευθύνη λόγω ενεργειών των μη ανταγωνιστριών επιχειρήσεων οι οποίες, εντούτοις, συμβάλλουν με τη συμπεριφορά τους στην επίτευξη του συνολικού σχεδίου που προσιδιάζει στην ενιαία και διαρκή παράβαση.

139 Κατά συνέπεια, ορθώς έκρινε το Γενικό Δικαστήριο ότι στις αναιρεσείουσες μπορεί να καταλογιστεί ευθύνη τόσο για την άμεση συμμετοχή τους στην επίμαχη σύμπραξη όσο και για την έμμεση συμμετοχή τους σε αυτήν, στο μέτρο που αυτές γνώριζαν το σύνολο των λοιπών παραβατικών συμπεριφορών που σχεδίαζαν ή επέδειξαν οι λοιποί μετέχοντες στην εν λόγω σύμπραξη επιδιώκοντας τους ίδιους σκοπούς ή μπορούσαν ευλόγως να τις προβλέψουν και αποδέχονταν τον σχετικό κίνδυνο.

140 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι ο έκτος λόγος αναίρεσης είναι αβάσιμος.

141 Δεδομένου ότι δεν μπορεί να γίνει δεκτός κανένας από τους λόγους αναίρεσης που προέβαλαν οι αναιρεσείουσες, η αίτηση αναίρεσης πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

142 Κατά το άρθρο 184, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, όταν η αίτηση αναίρεσης απορρίπτεται ως αβάσιμη, το Δικαστήριο αποφαίνεται επί των δικαστικών εξόδων.

143 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού αυτού, το οποίο εφαρμόζεται στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου 184, παράγραφος 1, του ίδιου Κανονισμού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε να καταδικαστούν οι αναιρεσείουσες και οι τελευταίες ηττήθηκαν, πρέπει να καταδικαστούν στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την αίτηση αναίρεσης.

2) Καταδικάζει τις Duravit AG, Duravit SA και Duravit BeLux SPRL/BVBA στα δικαστικά έξοδα.

(υπογραφές)